

Forvaltningsplan for Innstrandfjæra fuglefredningsområde i Ørland kommune 2014-2024

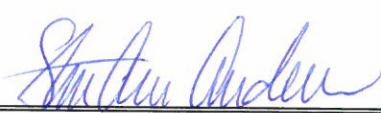
1 - 2014

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Miljøvernavdelingen
E.C.Dahls g. 10
7468 Trondheim
Tlf. 73 19 90 00 Telefaks 73 19 92 30

Rapport

Nr. 1 - 2014

TITTEL Forvaltningsplan for Innstrandfjæra fuglefredningsområde Ørland kommune 2014-2024	DATO Oktober 2014
FORFATTER/SAKSBEHANDLER Carina Ulsund, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Brit-Agnes Buvarp, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Arnstein Engemyr, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	ANTALL SIDER 25 (37 med vedlegg)
ANSVARLIG SIGNATUR Stein-Arne Andreassen 	OPPLAG 30
EKSTRAKT Rapporten inneholder en forvaltningsplan som skal ivareta verneformålet for Innstrandfjæra fuglefredningsområde, samt sikre en forutsigbar og enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, skjøtsel, informasjon og eventuell tilrettelegging. Forvaltningsplanen er delt i to hoveddeler. Den første gir en beskrivelse av naturforholdene, brukerinteresser og forvaltningsmål. Den andre omhandler forvaltningsmessige oppgaver og tiltak. Her gis det en beskrivelse av hvilke tiltak som foreslås i planperioden, kostnadsoverslag samt hvem som er ansvarlig for de ulike tiltakene. Pr 2014 er det ingen store direkte trusler i selve verneområdet, men opprettelsen av den nye kampflybasen på Ørland kan komme til å ha en indirekte effekt på fuglelivet i årene fremover.	

STIKKORD

KEYWORDS

Innstrandfjæra fuglefredningsområde Forvaltningsplan Våtmark Ramsarområde Flystøy Sør-Trøndelag fylke	Innstrandfjæra bird conservation area Management plan Wetlands Ramsar site Aircraft noise Sør-Trøndelag county
--	---

ISBN 978-82-7540-201-9

Innhold

Forord.....	3
1 Innledning.....	4
Innstrandfjæra fuglefredningsområde er et Ramsarområde.....	6
2 Naturmangfoldloven.....	6
3 Historikk.....	8
3.1 Verneprosess.....	8
3.2 Brukshistorie.....	8
4 Dagens status.....	8
4.1 Kunnskapsstatus.....	8
4.2 Verneverdier.....	9
Artsmangfold.....	9
Naturtyper.....	11
Marint.....	12
Fremmede arter.....	12
4.3 Bruk av området.....	12
4.4 Tiltak og skjøtsel.....	13
5 Trusler mot verneverdiene.....	13
Innenfor vernegrensene.....	13
Utenfor vernegrensene.....	13
6 Forvaltning av Innstrandfjæra fuglefredningsområde.....	14
6.1 Bevaringsmål, planlagte tiltak og skjøtsel.....	15
Bevaringsmål for arts- og naturmangfold.....	15
6.2 Retningslinjer for brukerinteresser.....	16
Landbruk, jakt og fiske.....	16
Friluftsliv, undervisning, formidling og forskning.....	18
Bygninger og tekniske inngrep.....	19
Motorisert ferdsel.....	20
6.3 Oppsyn og administrasjon.....	20
Skjøtsel.....	21
Generelle retningslinjer for saksbehandling.....	21
Forvaltningsmyndigheter.....	23

7 Kilder	23
8 Vedlegg	25
Vedlegg 1 Verneforskrift	26
Vedlegg 2 Spesielle skjønnsforutsetninger/avtaler for Innstrandfjæra fuglefredningsområde	28
Vedlegg 3 Naturtyper og arts mangfold	29
Vedlegg 4 Bevaringsmål med tilstandsvariabler og overvåkingsmetodikk.....	32
Vedlegg 5 Samlet tiltaksbeskrivelse med kostnadsoverslag og fremdriftsplan.....	35
Vedlegg 6 Begrepsforklaring	36

Forord

Innstrandfjæra fuglefredningsområde i Ørland kommune ble opprettet ved kongelig resolusjon 23. desember 1983 i medhold av naturvernloven. Verneområdet omfatter både sjø- og fjæreamråder på totalt 1,1 km², der kun 0,1 km² av det totale arealet er landareal. Området har spesielt stor betydning for trekkende og overvintrende sjø- og vannfugl, spesielt vadere på høsttrekk.

Det er pr 2014 ingen store direkte trusler i selve verneområdet, men opprettelsen av den nye hovedkampflybasen på Ørland kan komme til å ha en indirekte effekt på fuglelivet i årene fremover.

Bakgrunnen for å utarbeide forvaltningsplaner, er behovet for en mer aktiv forvaltning av verneområdene. I forvaltningsplanene gis det nærmere retningslinjer for skjøtselstiltak som kan bidra til å sikre formålet med vernet.

Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, som også har forvaltningsansvaret for verneområdet. Planen er utarbeidet av Brit-Agnes Buvarp, Arnstein Engemyr Knutsen og Carina Ulsund.

Planen var ut på høring i november 2013, med høringsfrist 15. januar 2014.

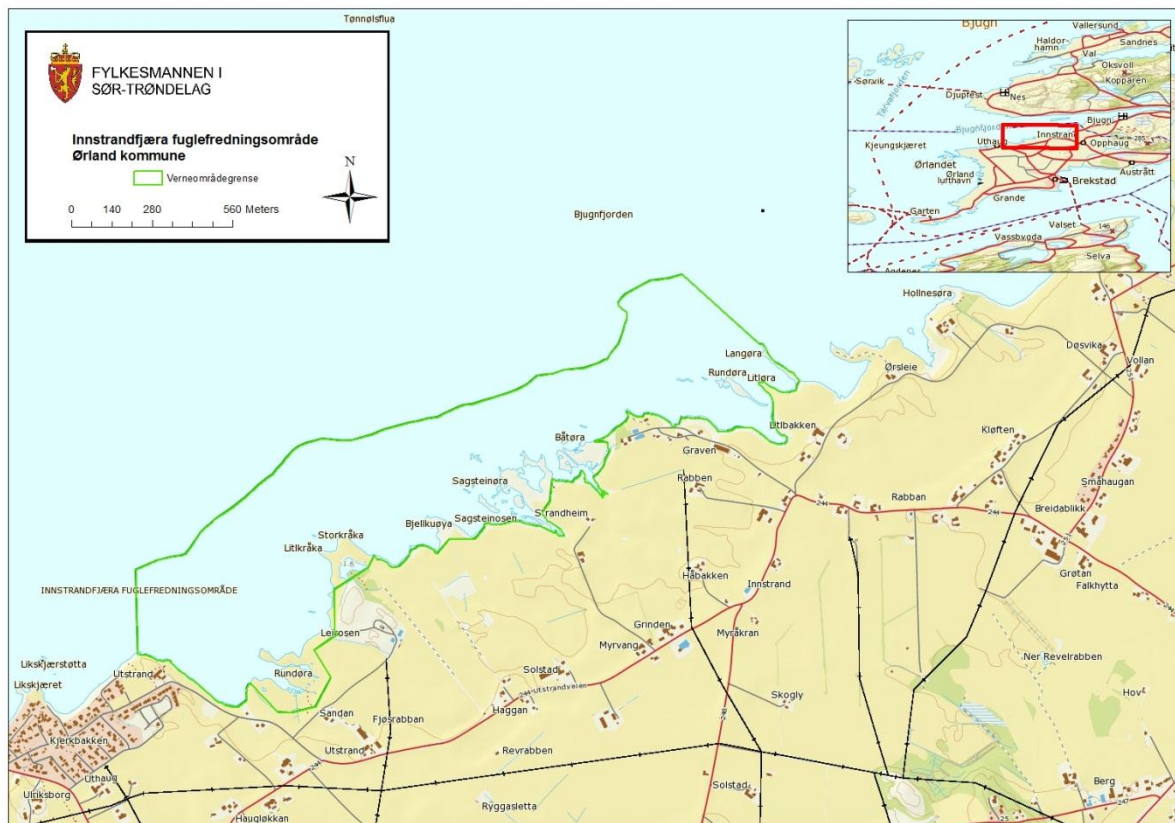
Planen ble godkjent av Miljødirektoratet 06.05.2014, og skal revideres i 2024 eller ved behov.

1 Innledning

Forskrift om fredning av Innstrandfjæra fuglefredningsområde i Ørland kommune, ble fastsatt ved kongelig resolusjon 23.desember 1983 i medhold av naturvernloven (lov om naturvern av 19.juni 1970 nr.63). Fuglefredningsområdet dekker et areal på 1,1 km², hvorav ca. 0,1 km² er landareal.

Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til rastende vadefugl.

Innstrandfjæra fuglefredningsområde ligger like øst for Uthaug, helt nord på fastlandsdelen av Ørland kommune i Sør-Trøndelag fylke. Verneområdet omfatter landareal langs fjærestrekningen mellom Uthaug og Ørslie, samt gruntvannsarealene ut mot holmene Kråkungen og Bymannen i Bjugn fjorden.

Figur 1: Kart over Innstrandfjæra fuglefredningsområde (Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2013)

Ørland domineres av strandflatekyst med store gruntvanns- og strandområder. Verneområdet er en del av et større flatt kystlandskap med skjermede bukter, grunne sand-, grus-, leire-, og mudderbunnsflater i tidevannssonen, og grunne havområder utenfor. I Innstrandfjæra er det kun et smalt belte landareal langs flomålet som er med i verneområdet. Den ca. 3,2 km lange strandlinja har en rekke innbuktninger, med mindre bekker, kanaler og grøfteløp etter drenering av våtmarksområdet for jordbruksformål. Kråktjønna, som er en av de få gjenværende ferskvannsareal i

Ørland kommune, er betydelig mindre enn den var. Dette på grunn av drenering av området i forbindelse med anleggelse av avfalls plass og gjengroing. Ingen større bekker renner ut i fjorden på denne siden av Ørland, men det er flere små dammer og sig bl.a. rundt Rundøra og Kråka i tillegg til Innstrandbekken.

Hele Innstrandfjæra fuglefredningsområde ligger innenfor grunnfjellområdet og berggrunnen stikker fram som strandberg flere steder. Berggrunnen i området består av granittisk gneis (grunnfjell) og sandstein, og er karakterisert ved markerte lengdestrukturer som striper og linser. Grunnfjellgneisen inneholder også amfibolitt, mørk grå metaarenitter, pelitter, marmor og dioritt.

Det meste av Ørland var havbunn helt frem til for 4 000 år siden, og ble dannet av stor løsmassetransport under landhevinga etter siste istid. Store deler av kommunen består av grunnfjell som er dekt av tykke lag med marine avsetninger, hovedsakelig silt og leire.

Det er en del store steiner hvor det blir stående igjen små dammer ved fjære sjø. Ytterst i tidevannssonen er det grus og rullestein med store tangbelter, og utenforliggende gruntvannsområder. Området ligger eksponert til og inneholder derfor mer skjellsand. Størsteparten av området er mindre enn 3 m dypt så det er relativt langgrunn ved fjære sjø, med en variasjon mellom lav- og høyvann på omkring 150 cm. De langgrunne områdene begrenser bølgeslagserosjonen og oppsamling av tang i fjæresonen stabiliserer strandlinja.

Bilde 1: Innstrandfjæra består av et svært variert fjæreamråde

Foto: Britt Agnes Buvarp

Ørland har et typisk kystklima karakterisert ved forholdsvis kjølige somre og milde vintre, mye nedbør, høy luftfuktighet og relativt liten forskjell mellom sommer- og vintertemperatur. Dominerende vindretning om vinteren er sør-sørvest og om sommeren vestlig og nordlig. Vintertemperaturen er jevnt over høy og kombinert med forholdsvis store nedbørmengder, bidrar dette til at is- og snødekket som oftest bare blir liggende i korte perioder.

Innstrandfjæra fuglefredningsområde er et Ramsarområde

Innstrandfjæra fuglefredningsområde ble 24.juli 1985 sammen med Grandefjæra naturreservat, Kråkvågsvaet og Hovsfjæra fuglefredningsområder, utpekt til Norges åttende Ramsarområde under betegnelsen «Ørlandet våtmarkssystem».

Konvensjonen om vern av våtmarker, Ramsarkonvensjonen, trådte i kraft 21. desember 1975 med formål å beskytte våtmarksområder generelt og særlig som leveområde for vannfugler. Etter hvert har målsetningen blitt utvidet, og omfatter i dag ivaretagelse av våtmarker både som leveområde for flora og fauna, og som viktig naturressurs for mange mennesker. Miljødirektoratet er norsk vitenskaps- og forvaltningsmyndighet for konvensjonen.

Konvensjonen har i dag tre hovedpilarer:

- å forvalte internasjonalt viktige våtmarksområder (Ramsarområder) slik at deres økologiske funksjoner ('ecological character') opprettholdes.
- å sørge for fornuftig (bærekraftig) bruk ('wise use') av våtmarker generelt i forvaltning og arealplanlegging, herunder bl.a. kartlegge og gjennomføre verneplaner for våtmarker.
- deltagelse i internasjonalt samarbeid om våtmarker – for eksempel bistandssamarbeid.

«Ørlandet våtmarkssystem» oppfyller følgende kriterier:

Kriterium 1: Ørlandet våtmarkssystem med de store tidevannsstrender og store arealer med grunne havområder, er kanskje det beste eksemplet i Sør-Norge med denne type marin våtmark.

Kriterium 2: Regelmessige observasjoner av oter *Lutra lutra* (VU), som trolig yngler i området. Mange nær truet (NT) fuglearter hekker i området; vipe *Vanellus vanellus*, storspove *Numenius arquata*, hettemåke *Larus ridibundus*, lerce *Alauda arvensis*, og bergirisk *Carduelis flavirostris*. Området er også et viktig overvintringsområde for mange nasjonalt viktige fuglearter, for eksempel storlom *Gavia arctica* (VU), horndykker *Podiceps auritus* (EN), og brushane *Philomachus pugnax* (DD).

Kriterium 4: Området er svært viktig for et stort antall dykkere, ender, lappdykkere og vadere om vår- og høsttrekket. Spesielt ved sterk vestavind gir området ly for et stort antall vadere.

Kriterium 6: Horndykkeren kommer i et stort antall, 20-40 individer, til området om våren.

Norge har forpliktet seg til å sikre den økologiske funksjonen til våre 63 Ramsarområder gjennom bærekraftig forvaltning som bygger på beste tilgjengelige kunnskap om områdenes verdier og tålegrenser. Forvaltningsplaner skal utarbeides for samtlige områder, og kontroll og overvåking skal gjennomføres inne i områdene og i tilgrensende influensarealer og buffersoner. Hvert tredje år rapporterer medlemslandene til Ramsarkonvensjonen om status for de utpekte Ramsarområdene. Videre er det krav om løpende rapportering ved eventuell risiko for endringer i økologisk karakter, tilstand eller status i Ramsarområdene.

2 Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5

trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal inngå som en integrert del i skjønnsutøvingen ved saksbehandling etter naturmangfoldloven.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturforholdene i Innstrandfjæra er hentet i ulike registreringer og kartlegginger (se kapittel «Verneverdier»). Området har spesielt stor betydning for trekkende og overvintrende sjø- og vannfugl, spesielt vadere på høsttrekk. Flere nasjonalt trua arter og arter som er internasjonalt interessante er registrert her. Fylkesmannen har vurdert forvaltningsplanens effekt på naturverdiene. Virksomhet som pågår i områdene pr. i dag omtales i kapittel «Retningslinjer for brukerinteresser». Verneforskriften åpner for at en rekke av disse aktivitetene kan fortsette. For enkelte aktiviteter vil det gjelde restriksjoner, slik at naturverdiene får økt beskyttelse. I tillegg finnes det spesielle skjønnsforutsetninger fra hovedforhandlingene i skjønn etter fredningen (Spesielle skjønnsforutsetninger/avtaler – skjønn av 13.06.1988 for Fosen herredsrett) som gir visse retningslinjer for forvaltningen av verneområdet.

Ut fra dagens kunnskap om artene i området er det lite sannsynlig at de aktivitetene som i henhold til verneforskriften og tilhørende retningslinjer kan videreføres, vil ha særlig negativ innvirkning på verneverdiene i Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Vernebestemmelsene hindrer at det kan gjøres vesentlige inngrep i verneområdet. Fylkesmannen vurderer at forvaltningsplanen med de retningslinjer som er foreslått vil være positive for artene og naturtypene i Innstrandfjæra, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen mener at kjent kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og økologiske tilstand i denne saken står i et rimelig forhold til hva som anses som tilstrekkelig, og anser at kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. På denne bakgrunn mener Fylkesmannen at det foreligger nok kunnskap om effekten av retningslinjene, samt bevaringsmål og foreslåtte tiltak, slik at føre-var-prinsippet ikke får særlig vekt i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 9.

Aktiviteter og virksomheter som kan tillates i verneområdet vil bli nærmere regulert innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften med tilhørende retningslinjer i denne planen, og reguleringen av den enkelte virksomhet og aktivitet vil kunne vurderes i forhold til samlet belastning i verneområdet. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom vernet legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området, og at de godkjente tiltakene ikke vil ha vesentlig negativ effekt på naturtyper, arter eller økosystem.

Prinsippene i § 12 er vurdert til å være relevant. Prinsippet om beste tilgjengelige teknikker og driftsmetoder blir vurdert som aktuelt bl.a. i sammenheng med skjøtselstiltak. Prinsippet om beste lokalisering blir vurdert som relevant i sammenheng med bl.a. behandling av søknader om dispensasjoner, både når det gjelder spørsmål om dispensasjonen kan gis og eventuelt hvilke vilkår som må settes. Forvaltningsplanen legger opp til skjøtselstiltak som er vurdert å være best mulig tilpasset naturkvalitetene man ønsker å ta vare på. Gjennom den overvåkingen av naturtilstanden

som planen legger opp til, vil en få et godt grunnlag for å evaluere gjennomførte skjøtselstiltak og eventuelt foreta korrigeringer både når det gjelder teknikker/metoder og lokalisering.

3 Historikk

3.1 Verneprosess

Innstrandfjæra fuglefredningsområde var et av 20 områder som ble vurdert i «Utkast til verneplan for våtmarksområder i Sør-Trøndelag» av 1979. Arbeidet med planen startet opp i januar 1978, og var et ledd i Miljøverndepartementets serie av verneplaner for ulike naturtyper. Verneplanene ble utarbeidet fylkesvis og i regi av Fylkesmannen.

Innstrandfjæra ble så vernet som fuglefredningsområde 23. desember 1983 sammen med 3 andre våtmarksområder i Ørland: Grandefjæra naturreservat, Hovsfjæra- og Kråkvågsvaet fuglefredningsområde.

3.2 Brukshistorie

Jordbruket har hatt en sentral plass i Ørland kommune i lang tid, og med sin sentrale beliggenhet er kommunen fortsatt knutepunktet for samferdsel og handel for hele regionen. Ørland har minst 30 gravrøyser, 120 gravhauger og minst 110 flatmarksgraver. I tilknytning til verneområdet er det meldt om gamle funn på Utstrand, Grinnen og flere mot Døsvika. I tillegg er det sannsynligvis en del automatisk fredete løse kulturminner. På Kirkeneset ved Utstrand på fjordens østside, har det trolig vært kirkested i tidlig middelalder.

Bjugnfjorden hadde et rikt sildefiske på 1600- 1700-tallet. Uthaug hadde god havn og var på 1800-tallet senteret på Ørland og her ble drevet med foredling og handel med fisk. Som i andre kystkommuner var kombinasjonsbruk med jordbruk og fiske vanlig i området, men ettersom fisket ble dårligere rundt århundreskiftet ble det satset mer på nydyrking rundt 1930-årene. På grunn av den lange og pågående jordbruksaktiviteten er det mange synlige spor etter mennesker fra nyere tid, så som drenering for jordbruksformål. Det er nå en spredt bebyggelse med hovedsakelig gårdsbruk langs Innstrandveien mot Uthaug.

4 Dagens status

4.1 Kunnskapsstatus

Vegetasjonen og naturtypene i Innstrandfjæra er godt kartlagt. Det ble gjennomført vegetasjonskartlegginger av Miljøfaglig Utredning v/Bjørn Harald Larsen i 2007 og 2009, og marine undersøkelser av NIVA i 2007. Kartleggingen ble da utført etter DN-håndbok 13.

Det finnes mange fugleobservasjoner i Innstrandfjæra, observasjoner utført både av privatpersoner og på oppdrag fra myndighetene. De fleste observasjonene ligger inne på www.artsobservasjoner.no. Våtmarksområdene på Ørland og Storfosna utgjør viktige lokaliteter, både på grunn av beliggenheten, den store næringsproduksjonen og arealenes dimensjoner. 13 arter vannfugl som er registrert i området er interessante regionalt, nasjonalt eller internasjonalt. Det er registrert over 6.200 fugleobservasjoner i Artsobservasjoner.no. Liste over rødlistede arter og naturtyper i Innstrandfjæra fuglefredningsområde ligger som vedlegg 3.

4.2 Verneverdier

Artsmangfold

Fugl

Innstrandfjæra inneholder sand-, grus-, mudder- og leirbunnsfjærer, der ytterste del av fjæra har steingrunn med tangbelter. Overgangen mellom fjæra og dyrkamarka innenfor byr på allsidige variasjoner i form av innbuktninger i fastmarka i tilknytning til grøfter og mindre bekker. Særlig viktig for fuglelivet er områder der små dammer blir stående igjen ved fjære sjø. I disse er det et yrende liv av vadefugl og andefugl, spesielt under høsttrekket. Blant trekkfuglene er arktiske vadearter som svarthalespove, polarsnipe og tundrasnipe. Sistnevnte opptrer i stort antall. Andre arter som opptrer i betydelig antall i trekketidene er vipe, sandlo, dvergsnipe, myrsnipe, brushane, gråmåke, svartbak og stær.

Ved Utstrand ligger Kråktjønna, en brakkvannsdam, hvor det tidligere var en hettemåkekoloni. Dammen har en viktig funksjon under trekket for en rekke spesielle fuglearter fordi det er så få ferskvann på Ørlandet. Blant fuglene som kan observeres her, hører sjeldne arter som knekkand og skjeand. Dammen benyttes også av blant annet brushane, brunnakke og sivsanger. Brakkvannsdammen er forringet av avfallsplassen Kråka som ligger like ved.

Bilde 2: Kråktjønna med bakenforliggende tindvedkratt og fukteng med hanekam i forgrunnen. Hesterumpe står ute i tjernet, og innerst ses et bestand med polensivaks. Foto: Bjørn Harald Larsen, Miljøfaglig Utredning.

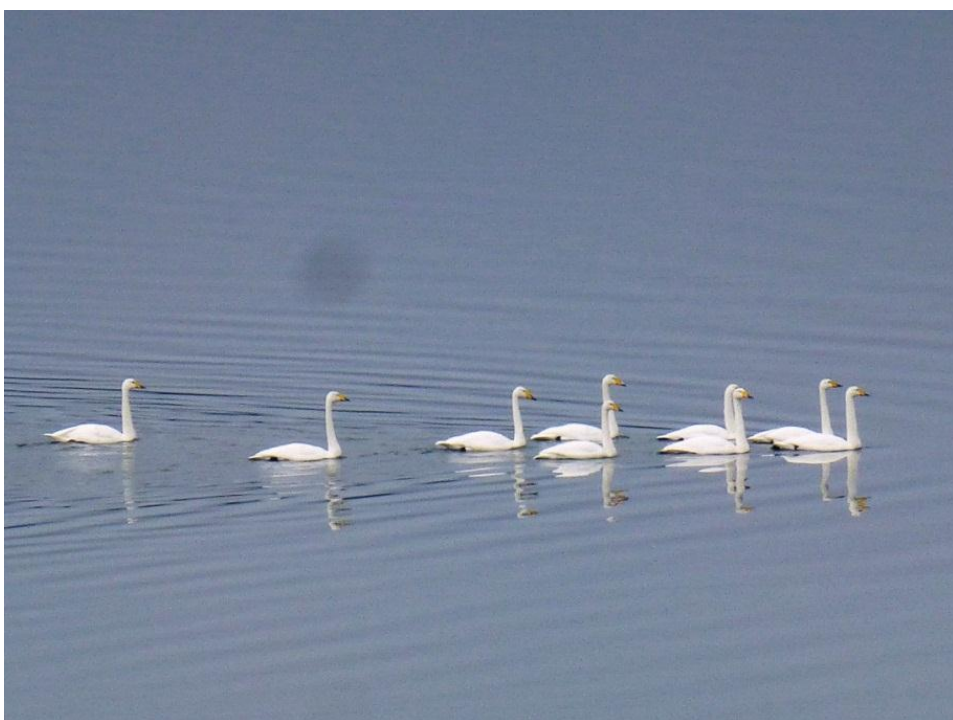
Innstrandfjæra er også et rikt område for andefugl. Det er blant annet blitt registrert hele 1200 sjøorre og 2000 haveller. Ørlandet er fra tidligere kjent som den viktigste myteplassen for sjøorre i Midt-Norge, med opp mot 7000 individer i 1985.

Bilde 3: Brushaner (*høner*)

Foto: Dagfinn Breivik Skomsø

Jordbruksområdene er viktige for svaner, ender og gjess som beiter i hovedsak på spillkorn i stubbåkrene, samt på potetåkrer med småpoteter på overflata.

Bilde 4: Sangsvaner

Foto: Terje Domaas

Flora

Naturverdiene i Innstrandfjæra fuglefredningsområde er primært naturbetinget, men til en viss grad også kulturbetinget. Sentrale verdier er knyttet til forekomstene av fugl, som benytter verneområdet som rasteplass under vår- og høsttrekket, men også som myteområde og til en viss grad hekking. Innstrandfjæra fuglefredningsområde har også naturtyper med botaniske verdier.

Innstrandfjæra fuglefredningsområde er en middels artsrik botanisk lokalitet med 20 plantesamfunn og 95 plantearter. Botanikken er godt dokumentert og det mest interessante området ligger mellom Kråktjønna og Rundøra ved Utstrand med 56 registrerte arter. Området har mange salttolerante myr-, sump- og engområder og brakkvannsvegetasjon med regionalt sjeldne arter. Liste over rødlistede arter og naturtyper finnes i vedlegg 3.

Den mest spesielle arten for området er purpurmarihand (sterkt truet, EN), som ble funnet på en ny havstrandlokalitet nord for Kråktjønna, på ei åpen landhevningstrandeng med hanekameng og fukteng/rikmyr dominert av myrhatt. Den gamle forekomsten som var registrert i et tindvedkratt øst for avfallsplassen på Utstrand i 1962 (Artskart) er trolig nedbygd eller dyrket opp. Ørland er i tillegg til Jæren og Karmøy blant de viktigste stedene for purpurmarihand i Norge, og arten finnes trolig også andre steder i kommunen.

Bilde 5: Purpurmarihand Foto: Bjørn Harald Larsen

Den mest særpregede arten i området, ved siden av purpurmarihand, er pionèrarten tindved. Tyngdepunktet for tindved i Norge er i Trondheimsfjorden og forekomstene på Ørland er av nasjonal interesse. De skiller seg fra lokalitetene lenger inne i fjorden ved å være mange og til dels store forekomster på landhevningstrandenger og ikke elvedeltaer/elveører.

Andre arter

I fjæresonen og strandengene er det fast tilhold av rådyr, oter, mink (fremmed art), røyskatt, snømus og vånd. En liten bestand av hare og brun rotte er registrert ved avfallsdeponiet. Spredt i verneområdet kan det også observeres vanlig frosk, firfirsle, piggsvin, vanlig- og dvergspissmus, markmus, husmus og rødrev. Nise, steinkobbe og havert registreres av og til i området.

Tidevannssonen inneholder en stor mengde invertebrater og muslinger og er en viktig næringskilde for dykkender og vadere.

Naturtyper

Til sammen er 12 ulike naturtyper fra DN-håndbok 13 identifisert på Ørlandet, hvor kyst og havstrand med store gruntvanns- og strandengområder er den klart dominerende naturtypen. Innstrandfjæra er karakteristisk for Ørland kommune, og domineres også av dette. Havstrandlokalitetene i Innstrandfjæra inneholder ofte flere naturtyper (sandstrand, grusstrand, steinstrand, tangvoll,

strandeng, strandsump og strandberg) og flere typer strandnær vegetasjon som er lite saltpåvirket. Langs den vestre delen av verneområdet, ved Utstrandfjæra, er det registrert strandeng/strandsump som er vurdert til svært viktig, kategori A. Kråktjønna og den omkringliggende brakkvannsengen er svært viktig habitat for fuglelivet. Rikt strandberg med små skjellsandbanker på koller er også en viktig naturtype i verneområdet.

Sør for verneområdet og fjæra er landskapet flatt. Mye av landarealet er drenert og oppdyrket med korn, gress og grønnsaksdyrking. Tidligere myr- og sumpområder påvirket av saltvann er drenert og tatt i bruk som jordbruksareal. Ned til Innstrandfjæra lå det før den ekstensive oppdyrkingen rundt århundreskiftet, et større utmarksareal med myrer, lyngheier og mindre trær. En del av det opprinnelige landskapet finnes fortsatt øst for verneområdet, mot Døsvik. Selv om store deler av disse områdene er utenfor verneområdet, er de av stor betydning for både plante- og fuglelivet.

Som en effekt av at verneområdet grenser til dyrket- og beitet mark øker antall naturtyper hvor fugler kan beite, men oppdyrkingen har ført til færre hekkplasser for fugl.

Marint

Gruntvannsområdet i Innstrandfjæra har rik skjellsandbunn med mange bløtdyr, ålegressenger og rike tangforekomster og utgjør dermed et svært viktig næringsområde for sjøfugl og vadere, spesielt i trekkperioden.

Skjellsand er en naturtype som ofte er rik på bløtbunnsdyr, og har en viktig funksjon som gyte- og oppvekstområde for flere fiskearter, som parringsplasser og ved skallskifte for større krepsdyr. Skjellsand regnes ikke som en fornybar ressurs ettersom dannelsen avhenger av både vekstbetingelser for kalkdannende organismer og avsetningsbetingelser etter at organismene er døde.

Tang, tare og ålegras er høyproduktive grunnpilarer i rike økosystemer og er leveområde for et mangfold av påveksttalger og dyr. Tareskog er viktig gyte- og oppvekstområde for marine fiskearter, og som beiteområder for anadrome fiskearter som sjørøye og sjørørret. Mange av våre bunndyr- og fiskespisende sjøfuglarter, samt kystnære predatorer som oter og sel lever i tilknytning til disse kystnæreområdene. Fugl under høsttrekket er avhengig av fisk, fiskeyngel, bløtdyr og insekter som er tilknyttet tangsamfunnet i gruntvannsområdene og tangvollene over fjæra.

Fremmede arter

Mink er den eneste fremmede arten som har blitt hyppig observert i og ved reservatet. På grunn av minken har bestanden av flere andre arter gått ned i Norge. Mink tar både egg, unger og voksne individer, særlig av bakkehekkende fugler, og kan redusere tettheten av fisk, kreps og smågnagere.

4.3 Bruk av området

Verneområdet berører en rekke private grunneiere med tilgrensende landbrukseiendommer, hvor det drives aktivt landbruk. Tradisjonelt har sjøen med tidevannsområdet vært brukt i tilknytning til bosetningen langs kysten. I verneområdet har det tidligere vært høsting av tang, uttak av sand, skjellsand, grus og henleggelse av avfall av ulik karakter.

Innstrandfjæra er det verneområdet i Ørlandet våtmarkssystem hvor det er minst tilrettelagt for ferdsel, men som er brukt både av ornitologer som vil oppleve mangfoldet av fugler, og av andre

friluftsfolk. Det drives også organisert jakt på gås utenfor vernegrensen i øst som kan virke forstyrrende på dyrelivet inne i verneområdet, og i tillegg kommer det støy fra flyplassen like ved.

4.4 Tiltak og skjøtsel

Pr januar 2014 pågår det ingen skjøtsel i fuglefredningsområdet. Planlagte tiltak og skjøtsel er beskrevet i kapittel 6.1.

5 Trusler mot verneverdiene

Innenfor vernegrensene

Pr 2013 er det noe aktivitet fra turgåere som kan virke forstyrrende spesielt på hekkende fuglearter i Innstrandfjæra, ellers kan gjengroing av strandenga skape problemer for noe hekkende fugl.

Utenfor vernegrensene

Tilslig fra avfallsplassen Kråka og dreneringsgrøfter har gjort at brakkvannssjøen Kråktjønna har grodd mer igjen i de siste åra. Kråktjønna er et viktig område for fugl i trekkiden. Forurensing fra omliggende jordbruksområder kan også føre til en endring av artssammensetningen i bløtbunnsområdene, som igjen kan gjøre Innstrandfjæra til et mindre attraktivt område for næringssøk for vadere.

Med den nye kampflybasen er det forventet at støynivået vil øke på Ørlandet. Det er likevel usikkert hvilke effekter det kan få for fuglelivet på Ørlandet, og dermed på verneverdiene i Innstrandfjæra og de andre Ramsarområdene i kommunen.

Jakt i fjæreamrådet vil forstyrre mange av artene som benytter fjæra, enten for matsøk, som hvileplass eller som friområde under jakta utenfor, eller annen forstyrrelse.

Masseuttak kan ødelegge «dammene» i fjæra, der det meste av ålegraset vokser, dersom dette ikke blir gjort planmessig for ikke å forringe naturverdiene i fjæra. Ålegras er en viktig matkilde for svaner og gressender i perioder med dårlig tilgang til dyrket mark som grasmark, kornåker med spillkorn og potetåkrer.

Bilde 6 og 7: Storspove og svartbak (venstre), hettemåke (høyre)

Foto: Dagfinn Breivik Skomsø

Rett på utsiden av Ørland går hovedleia med skipstrafikk, og det er store oljeutvinningsaktiviteten utenfor Midt-Norge kysten. Oljeutslipp og oljeforurensning kan bli et aktuelt akutt problem. Ved oljeutslipp vil området med sin nærhet til storhavet og store gruntvannsareal være veldig sårbart selv

om området ligger på innsiden av Ørland, spesielt dersom vinden fører utslippene inn fra sørvest. Det kommer også drivende inn en god del avfall inn til området.

6 Forvaltning av Innstrandfjæra fuglefredningsområde

Forvaltningsplanen er et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde og fremme verneformålet. Den skal samtidig sikre en forutsigbar og enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, skjøtsel, informasjon og eventuell tilrettelegging. En forvaltningsplan er ikke et juridisk bindende dokument, men gir retningslinjer for forvaltningen av området i henhold til verneforskriften. Verneforskriften bestemmer hva som er lov samt ikke tillatt i verneområdet, se vedlegg 1. Forvaltningen av verneområdet skal skje med et langsiktig perspektiv. Dette stiller krav til langsiktig tenkning både hos de daglige brukerne og hos forvaltningsmyndigheten, Fylkesmannen.

Vedtak om vern av Innstrandfjæra fuglefredningsområde er hjemlet i naturvernloven. Den 1.juli 2009 trådte naturmangfoldloven (nml) i kraft og naturvernloven ble opphevet. Selv om naturvernloven er opphevet, gjelder verneforskriften vedtatt i medhold av den inntil kongen bestemmer noe annet, jf. naturmangfoldloven § 77 første punktum.

Dersom det søkes om dispensasjon etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftens kap. VIII, skal søknaden vurderes etter naturmangfoldlovens dispensasjonsbestemmelse i nml § 48. Verneforskriftens generelle dispensasjonsbestemmelse er satt ut av kraft, jf. nml § 77, annet punktum.

Naturmangfoldloven § 48 inneholder den generelle unntaksparagrafen. Det går her frem at det kan gis dispensasjon fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene må være oppfylt for at dispensasjonen kan gis. Miljødirektoratet har utarbeidet et rundskriv som omhandler forvaltningen av verneforskrifter, her sier de følgende om dispensasjonsadgangen: «Bestemmelsene er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal gis dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjonen skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for de omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen».

Dispensasjonsbestemmelsen er i utgangspunktet ment for uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfelle som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.

Kapittel II i naturmangfoldloven inneholder alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk. Dette inkluderer forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer og arter som også gjelder innenfor fuglefredningsområdet. I tillegg fremgår det av nml § 7 at ved utøving av offentlig myndighet skal prinsippene i nml § 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer. Det stilles krav til at vurderingen skal fremgå av beslutningen. Dette har betydning ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskriften.

6.1 Bevaringsmål, planlagte tiltak og skjøtsel

Hovedmålet med forvaltningen av Innstrandfjæra fuglefredningsområde er å opprettholde verneformålet, som er *å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til rastende vadefugl.*

I dette kapittelet blir bevaringsmål for verneverdiene i Innstrandfjæra fuglefredningsområde beskrevet, med forslag til aktuelle tiltak og skjøtsel. Nærmere beskrivelse av bevaringsmål for Innstrandfjæra ligger som vedlegg 4, og begrepsforklaring i vedlegg 6. Aktuelle tiltak i Innstrandfjæra fuglefredningsområde ligger som vedlegg 5.

Bevaringsmål for artsmangfold og naturtyper

Aktuelle trusler i Innstrandfjæra fuglefredningsområde er gjengroing (tilstandsvariabel GG) av Kråktjønna, som er en viktig brakkvannsdam for fugl under trekket, samt strandenga som er et viktig hekkeområde. Bevaringsmål for strandenga er trinn 1 – i god tilstand, se vedlegg 4. Det er ikke gjort undersøkelser for å finne ut hvilken tilstand strandenga har i dag. Det bør utføres en strukturert befarings etter et fast transekt for å fastsette dagens trinn i tilstandsvariabelen gjengroing (GG). Aktuelle tiltak for å hindre gjengroing er å opprettholde beite i strandenga, helst med storfe.

I tillegg kan det være aktuelt å gjøre tiltak i Kråktjønna for å hindre tilsig av næringsstoffer som øker gjengroingen av brakkvannsdammen. Området må også holdes fri for avfall.

Økt tilsig fra omliggende landbruksområder kan også forandre artssammensetningen i de viktige bløtbunnsområdene, skjellsanden og ålegrasengene (tilstandsvariabel Eutrofieringstilstand - EU). Det bør jevnlig tas prøver fra bekker/grøfter som går ut i verneområdet, for å kontrollere næringstilførselen. Det er ikke gjort noen undersøkelser på vannkvaliteten i området for å fastsette dagens trinn i tilstandsvariabelen eutrofiering (EU). Bevaringsmål for hele området på EU er trinn 1 – Svært god tilstand.

Økt aktivitet på kampflybasen vil sannsynligvis påvirke fuglelivet på Ørland. Pr. april 2014 er det ikke bestemt hvilket flygemønster kampflyene vil ha ut fra basen, men Innstrandfjæra vil nok uansett få litt økning i støynivå fra dagens situasjon. Grunnet dårlig kunnskapsgrunnlag på om økt flystøy vil påvirke verneverdiene i Innstrandfjæra er det behov for et overvåkningsprogram for å tette dette kunnskapshullet. Slike undersøkelser må komme i gang raskt. I tillegg må det også vurderes avbøtende tiltak og sikring av kompensasjonsareal. Grandefjæra naturreservat vil helt klart være det verneområdet som blir mest påvirket av økt flyaktivitet i områder da det ligger innenfor de foreslåtte utflygningsmønstrene. Men Innstrandfjæra, sammen med verneområdene Hovsfjæra og Kråkvågsvaet, vil også bli påvirket da mange av de samme fuglene som benytter Grandefjæra også oppholder seg i de andre 3 verneområdene. Det er stor usikkerhet om fuglene bare vil forflytte seg fra Grandefjæra til et av de andre områdene, eller om de vil forsvinne helt fra Ørland våtmarkssystem.

Med bakgrunn i dagens kunnskap anbefaler Fylkesmannen om at følgende skadebegrensningstiltak konkretiseres før basen tas i bruk (in situ skadebegrensning):

- Øvelsestider og flytider knyttes opp til tider på dagen og året da en av erfaring vet at det er lite fugl i våtmarksområdene.
- Fugl/fly kollisjoner: jobbe frem til gode løsninger for å begrense kollisjoner mellom fugl og fly der avliving og skremming er siste utvei.

- Foring av fugl vekk fra flybasen. Kornproduksjonen rundt baseområdet og tilliggende jordbruksareal bør unngås, da kornåkre er attraktive matområder for fugl store deler av året.

Fylkesmannen vil også sørge for å ha et godt samarbeid med forsvaret, for å tilpasse flyaktiviteten til fuglelivet i Ramsarområdene.

Høsten 2013 bestilte Fylkesmannen i Sør-Trøndelag en kartlegging av naturverdiene i følgende tre områder: Arealene øst for Innstrandfjæra, og Brekstadfjæra som ligger sørvest for Hovsfjæra i Ørland kommune, og arealer ved Neslandfjæra i Bjugn kommune. I bestillingen inngikk også en vurdering av tilstandene til disse arealene, eventuelle trusler og om de kan være fremtidige og alternative funksjonsområder for fugl som oppholder seg i Grandefjæra. Konklusjonen fra kartleggingen er at vern av deler av Brekstadfjæra, som en utvidelse av Hovsfjæra fuglefredningsområde, kan være et viktig alternativ for fugl i Grandefjæra og Innstrandfjæra som blir påvirket av støy. Neslandfjæra kan også være et godt alternativ.

6.2 Retningslinjer for brukerinteresser

Verneforskriften er gjengitt i sin helhet i vedlegg 1. Av vernebestemmelsene fremgår det hvilke aktiviteter og tiltak som er tillatt og hvilke som krever dispensasjon. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i kapittel VIII er erstattet av naturmangfoldloven § 48.

De spesielle skjønnsforutsetningene/avtaler som ble vedtatt i Fosen herredsrett 13.06.1988 ligger som vedlegg 2.

Det oppfordres til å ta kontakt med forvaltningsmyndigheten om vernebestemmelsene gir tvil om hva som er tillatt og ikke.

Landbruk, jakt og fiske

Verneområdet grenser til en rekke jordbrukseiendommer hvor det er drevet landbruk i lang tid. Det meste av tidligere myr- og sumpområder påvirket av saltvann ble drenert til jordbruksformål før vernet. Fjæra har i forbindelse med jordbruksaktiviteten vært brukt av gårdene rundt til beiting, tangskjæring, deponering av åkerstein og uttak av sand og grus til husbruk. Det er fortsatt yrkesfiskere på Uthaug, men det fiskes nå lenger ute. Det utøves litt fritidsfiske, og det er båtutsett et par steder i området.

I verneforskriftens kap V går det frem at verneforskriften ikke er til hinder for grunneierens og bruksberettigedes næringsvirksomhet. Dette gjelder også båt og beiterett. Når det gjelder etablering av nye grøfteavløp o.l. må det søkes om dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten som er Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Vedlikehold av eksisterende grøfteavløp og gjerder er derimot tillatt. Grunneiere har også mulighet til å søke dispensasjon for fjerning av kratt o.l. for å hindre gjengroing av vegetasjon.

Det er kun tillatt å bruke naturgjødsel og kunstgjødsel i næringssammenheng. Bruk av kjemiske bekjempingsmidler eller andre type kjemikalier, og nye utslipp av kloakk som kan føre til forurensning av verneområdet er ikke tillatt. Forurensning i form av punktutslipp fra for eksempel silo, melkerom og kloakk fra landbruk og husholdninger har i lengre tid påvirket strandsonen. En rekke dreneringsrør/grøfter fra tilgrensende jordbruksarealer kommer fortsatt ut i verneområdet. Landbruksmyndighetene gjennomførte i 1990/91 en større undersøkelse av punktutslipp/avsig fra

husdyrsbruk til omgivelsene som grunnlag for å gjennomføre tiltak for å begrense forurensende utslipp fra landbruket. Ørland kommune har en avløpsplan for husholdningskloakk fra 1995 med tiltak som fortsatt er gyldig.

Bilde 8: Dreneringsrør ut i verneområdet Foto: Britt Agnes Buvarp

Verneforskriften er ikke til hinder for tang- og tareskjæring i verneområdet. Tangsamfunnet i fjæra er tilholdssted for fisk, fiskeyngel og en rekke invertebrater (virvelløse dyr) og insekter. Høsting forstyrrer vanligvis ikke hekkende fugl, men høstingen kan påvirke næringstilgangen til fugl negativt, noe som kan påvirke hekkesuksessen til fugl. I tillegg vil mindre tang i fjæresonen, som gir mindre skjul for andunger. Tangskjæring har i praksis opphørt på hele Ørland. Taretråling er ikke tillatt i verneområdet, og aktiviteten foregår stort sett et stykke utenfor Innstrandfjæra. Taretråling kan likevel redusere næringstilgangen for fugl i verneområdet.

Uttak av sand og grus er i utgangspunktet tillatt i verneområdet, men etter verneforskriften for Innstrandfjæra ble vedtatt har uttaket av skjellsand/korallsand blitt avviklet og formålet er blitt tatt ut av kommuneplanen.

I utgangspunktet er det ikke tillatt med oppfylling av masser i verneområdet, men de spesielle skjønnsforutsetningene/avtalene (se vedlegg 2) gir åpning for tipping av stein fra åkrene. Godkjente tippsteder er:

- For eiendommen 75/7: Oppå rørene fra den gamle avfallsplassen, da det er behov for å forankre rørene bedre.
- For Innstrand sameie: Videreføre eksisterende tipp utenfor naustene.

Åkerstein skal transporteres og tippes før 1.april, og samles opp i hauger slik at de opptar minst mulig areal.

Jakt og slipp av hund er forbudt i verneområdet. Fellefangst av mink er derimot tillatt, i samsvar med viltlovens bestemmelser og forskrifter. Fylkesmannen kan også gi tillatelse til felling av vilt som forårsaker vesentlig skade. Det foregår gåse- og andejakt helt inn til vernegrensen, noe som kan virke forstyrrende for fugl innenfor vernegrensen. Fylkesmannen oppfordrer alle til å ta hensyn til fuglelivet, og særlig under hekketiden.

Friluftsliv, undervisning, formidling og forskning

Innstrandfjæra har ingen stor betydning som friluftsområde kommunalt og regionalt, men har lokal verdi for de som bor nært området og for ornitologer. Innstrandfjæra ligger et stykke utenfor sentrum av Brekstad i et jordbruksområde. Området er ikke egnet til bading på grunn av de langgrunne bunnforholdene, men området ved Holnesøra og småbåthavna på Innstrand brukes som badeplass. Den beskjedne friluftsb Bruken gjør at fuglelivet blir lite forstyrret av ferdsel. Ved eventuell økt bruk av område kan man kanalisere ferdselen slik at fuglelivet blir minst mulig forstyrret.

Området egner seg, sammen med de andre våtmarksområdene på Ørland, til undervisning i naturfag. Skolene på Ørland er godt orientert om verneområdene i kommunen og området brukes av skolene på Ørland og av andre undervisningsinstanser i regionen.

Bilde 9: Informasjonstavle om Innstrandfjæra fuglefredningsområde Foto: Britt Agnes Buvarp

Området er relativt lett tilgjengelig fra offentlige veier, men det er lite tilrettelagt. Det er opparbeidet et friområde med adkomst til verneområdet og ei stor informasjonstavle ved naustene på sameiets eiendom ved Innstrand snekkeri (eiendom 76/24). Ørland våtmarkssenter planlegger å bygge et fuglekikkerskur rett utenfor vernegrensen.

Det er noe usikkert på hvordan friluftaktiviteten i Innstrandfjæra vil bli påvirket av økt aktivitet fra kampflybasen. Økt støy i Grandefjæra og ingen endring i støynivå i Innstrandfjæra kan føre til at fugleinteresserte og turgåere trekker mer over til Innstrandfjæra eller Hovsfjæra. Økt støy kan igjen føre til at bruken av Innstrandfjæra blir redusert.

«Ørland våtmarkssenter»

De første våtmarkssentrene ble opprettet i 2012 og er besøks- og informasjonssenter med aktiviteter og utstillinger som ligger i tilknytning til flere av Norges viktigste naturreservater og fuglefredningsområder.

Ørlandet Våtmarksenteret er en del av Ørland kultursenter som ligger på Brekstad i Ørland kommune. Nettside: <http://orlandvatmarkssenter.blogspot.no/>

Våren 1995 ble grensemarkeringsskilt erstattet og det ble satt opp små tretavler med informasjon om verneformål, fredningsbestemmelser og kart langs grensen til verneområdet.

Verneforskriften går foran friluftsløven og allemannsretten ved eventuelle tvilstilfeller om lovverket. Etablering av nye stier krever dispensasjon fra verneforskriften, og må vurderes i henhold til verneformålet. Fylkesmannen oppfordrer å ta hensyn til fuglelivet, spesielt under hekketiden 15.april – 1.juli.

For vitenskapelige undersøkelser som strider mot verneforskriftens bestemmelser, må det søkes dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Bygninger og tekniske inngrep

Innenfor verneområdet

Det er et generelt forbud mot tekniske inngrep i verneområdet. Som nevnt tidligere er det tillatt med vedlikehold av eksisterende gjerder. Det må søkes dispensasjon til etablering av nye utmarksgjerder. Ellers er bygging ikke tillatt i Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

Det eksisterer pr i dag flere dreneringsgrøfter som går fra tilgrensende jordbruksarealer og ut i verneområdet. Det er tillatt å vedlikeholde disse, men ikke å etablere nye uten dispensasjon.

Inngrep utenfor vernegrensen som kan påvirke verneområdet

Det er tre vindkraftverk på Ørland med til sammen fem vindturbiner. En av vindturbinene ligger nært Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Det er primært fugl som kan bli negativt påvirket av vindturbiner ved direkte kollisjon, tap av hekke- og beiteområder dersom fuglene skyr området, samt økt energibruk dersom fuglene flyr omveier under trekk. Det er trekkende fugl og rovfugl som er mest utsatt for direkte kollisjoner med vindturbiner, men det største problemet er allikevel at fugl skyr områder med vindturbiner. Dersom det etableres vindturbiner nært viktige funksjonsområder for fugl, kan vindturbinene forstyrre fuglelivet i så stor grad at bestander reduseres. Det finnes lite eksakt kunnskap om dette, og da det kun er en enkeltstående vindturbin nært Innstrandfjæra, er det ikke registrert noen entydige negative effekter på fuglelivet. Forvaltningsmyndighet vil derfor forholde seg til rapport av Bergan & Krikströms (2005) med kriterier i forhold til fauna og verneområder ved evt. nyetablering av småskala vindkraftverk. Foruten at flaggermus kan kollidere med rotorbladene, er de negative konsekvensene av vindkraftanlegg for pattedyr vurdert her som små.

Det nedlagte avfallsdeponiet rett sør for verneområdet var i drift fra 1967 og alt avfall ble presset og buntet sammen før det ble dumpet og etter hvert tildekket. Kråka ble nedlagt som husholdningsavfallsplass og ryddet for søppel i april 1991, både plast-/drivmateriale og større

jernskrap ble tatt hånd om og fjernet. Ørland kommune laget i 1998 en avslutningsplan for Kråka avfallsplass. I planen legges det opp til tiltak som delvis berører verneområdet i form av et avskjærende system for overflatevann, tildekking og kontroll av sivevann. Kråka fungerer i dag som et gjenbrukstorg som drives av Fosen renovasjon. Gjenbrukstorget tar også i mot hageavfall og noe trevirke. Fosen renovasjon er i gang med å planlegge tiltak for å hindre spredning av fremmede arter fra hageavfall komposten.

Det kommer to store drenerør ut i verneområdet med avrenning fra den nedlagte avfallsfyllingen. Arealet nedenfor utløpet er tydelig preget av gjengroing. Avfallsfyllingen er delvis lagt i brakkvannsdammen Kråktjønna som det er kun rester igjen av.

Oljeforurensning

Innstrandfjæra fuglefredningsområde, sammen med de andre verneområdene i Ørland, er et prioritert område når det gjelder vern mot oljeforurensning. Ved eventuell oljeforurensning vil det for Innstrandfjæra fuglefredningsområde være naturlig å prioritere å skjerme det mest verdifulle området fra Utstrand til Stor-Kråka, mellom grensemerke 1 og 12. Dersom det skjer oljeforurensning vil det være viktig å samarbeide med oljevernmyndighetene og gjøre tiltak for alle verneområdene i Ørland våtmarkssystem samlet.

Motorisert ferdsel

I utgangspunktet er motorisert ferdsel til lands forbudt i verneområdet. Motorisert ferdsel på land kan gi kjørespor som river opp vegetasjon og jord, gir endrede dreneringsforhold eller forårsaker erosjonsskader. I skjønnsforutsetningene er det gitt åpning for motorisert ferdsel i næringssammenheng. Motorisert ferdsel under hekketiden april – juli bør unngås.

Engslått og kulturbeiter regnes som utmark og kjøring her skal ha tillatelse *etter motorferdselloven § 8* og skje hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker. Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet kan etter nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark begrense eller forby kjøring i spesielt sårbare områder.

Motorisert ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed er tillatt.

Ørlandet flystasjon ligger nært Innstrandfjæra og pr 2014 gjennomføres det militært virksomhet både av operativ og ikke-operativ art (øvelse). Aktiviteten frem til i dag har påvirket området med støy, men det har ikke vært til større skade for fuglelivet. I 2012 ble det bestemt at Ørlandet blir hovedbase for kampfly i Norge. Norge skal kjøpe inntil 52 jagerfly av typen F-35. Disse flyene skal stasjoneres på den nye kampflybasen på Ørlandet. Ørland vil være den eneste basen med F-35, og i tillegg være den eneste base i Norge for NATO's overvåkningsfly, internasjonalt treningssenter og base for 330 skvadronen.

6.3 Oppsyn og administrasjon

Statens Naturoppsyn (SNO) har ansvaret for å utføre oppsyn i Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Det vil i fremtiden være viktig med tilstedeværelse av oppsyn i verneområdet. SNO vil være den som står for nødvendig registrering av aktivitet og overvåkning av flora og fauna.

Det er viktig å peke på at det er et klart skille mellom forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet i verneområdene. Forvaltningsmyndigheten er de som gir eventuelle dispensasjoner eller avslag, mens

oppsynet utfører oppdrag på vegne av forvaltningsmyndigheten enten det er i form av kontroll, informasjon, skjøtsel, kartlegging eller registrering.

Forvaltningsmyndigheten vil gjennomgå bevaringsmålene som er satt for verneområdet og gi en vurdering av tilstand. Forvaltningsmyndigheten (Fylkesmannen) kan fremme behov for oppsyn, skjøtsel- og tilretteleggingsarbeid og overvåkning/registreringer i verneområdet. Behovene skal helst være knyttet opp til den til enhver tid gjeldende tiltakstabellen, se vedlegg 5.

Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten skal "så vidt mulig" inngå avtale med grunneier/rettighetshaver om skjøtsel jf. nml § 47. Med dette menes at grunneier må være villig til selv å gjennomføre skjøtselstiltak og inneha kompetanse til å utføre det. Forvaltningsmyndighetene kan altså ikke pålegge grunneier å gjennomføre skjøtselstiltak selv, men de kan inngå avtale med andre om å utføre skjøtselstiltaket hvis grunneier selv ikke ønsker eller har mulighet til å utføre det.

Grunneier skal varsles når skjøtselstiltak iverksettes (naturmangfoldloven § 47 tredje ledd). Hvis grunneier eller rettighetshaver ikke har tinglyst sin rett eller har ukjent adresse slik at forvaltningsmyndighetene ikke har mulighet til å varsle, foreligger det ingen varslingsplikt. Det samme gjelder hvis tiltaket haster.

Utgifter til skjøtsel dekkes av forvaltningsmyndigheten når dette på forhånd er avtalt. Midler til skjøtsel i verneområder avhenger av miljøforvaltningens årlige budsjetter, og må meldes inn til forvaltningsmyndigheten innen 15. november året før.

De økonomiske fordelene som følger av skjøtselstiltaket skal tilfalle grunneier (naturmangfoldloven § 47 fjerde ledd).

Bevaringsmålene for de naturfaglige verdiene og skjøtsel som vil bidra til å nå bevaringsmålene er satt opp i kapittel 6.1 og vedlegg 4. Konkrete tiltak med tidsrammer og stipulerte kostnader er ført inn i en tiltakstabell i vedlegg 5.

Generelle retningslinjer for saksbehandling

Retningslinjer for behandling av saker som angår de ulike brukerinteressene er presentert i kapittel 6.2. Punktene under viser de generelle retningslinjene for all saksbehandling som omhandler Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

1. Alle søknader om tiltak som krever tillatelse/dispensasjon etter verneforskriften sendes til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.
2. Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelse enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften før de eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overprøves av annet lovverk.
3. Nærmere retningslinjer for saksbehandling er gitt under den enkelte brukerinteresser. Det er viktig at det i all saksbehandling blir gjort en samlet vurdering i forhold til tiltakets virkning på verneverdiene og forholdet til øvrige brukerinteresser.
4. Ved brudd på vilkår i en tillatelse skal Fylkesmannen vurdere om saken skal behandles på nytt med tanke på at vedtaket skal omgjøres. Ved grovere brudd bør tiltaket gjøres om slik at tillatelsen inndras. Brudd på vilkår kan tillegges vekt ved behandling av nye søknader.

5. Statens Naturoppsyn og Fylkesmannen er ansvarlig for vurdering og anmeldelse ved brudd på vilkår og verneforskrift.
6. Disse instansene skal ha kopi av alle vedtak: Ørland kommune, Statens Naturoppsyn, Miljødirektoratet og grunneiere dersom de berøres.
7. Miljødirektoratet er klageinstans for alle saker etter verneforskriften. Klage på vedtak sendes Miljødirektoratet via Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Fylkesmannen vurderer om det fremkommer nye saksopplysninger som tilsier at vedtaket kan omgjøres. Dersom Fylkesmannen opprettholder sitt vedtak skal klagen oversendes Miljødirektoratet for endelig behandling og vedtak.
8. Behandlingstid for dispensasjonssøknader vil normalt ligge på ca. 3 uker.

Utenforliggende virksomhet

Forskrifter gitt med hjemmel i naturvernloven og i naturmangfoldloven gjelder ikke for virksomheter utenfor vernegrensene.

I naturmangfoldloven § 49 er det fastsatt en særskilt bestemmelse for virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov og hvor virksomheten kan innvirke på verneverdiene i verneområdet. I slike tilfeller skal den aktuelle myndigheten legge vekt på hensynet til disse verdiene i vurderingen av om en tillatelse bør gis og ved fastsetting av eventuelle vilkår. Bestemmelsene gjelder for tiltak som skjer utenfor verneområdet, men som kan ha negativ effekt på verneverdiene innenfor området, for eksempel gjennom forurensing, endring i vannstand, drenering eller ved retningsendring av vassdrag.

For virksomhet utenfor verneområdene som ikke krever tillatelse, vil det være en aktsomhetsplikt for den enkelte, jf. naturmangfoldloven § 6. Det innebærer at enhver plikter å opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet.

Oppfølging av ulovligheter – håndheving og sanksjoner

For å ivareta formålet med opprettelsen av fuglefredningsområdet er det viktig at lovverket følges opp og at overtredelser av lovverket blir sanksjonert gjennom illeggelse av straff eller forvaltningsmessige sanksjoner. SNO er forvaltningens feltapparat og vil reagere der lovbrudd påtreffes. Oppsynet rapporterer til forvaltningsmyndigheten.

For å ivareta lovens formål har naturmangfoldloven i kap. IX en rekke bestemmelser om håndheving og sanksjoner.

Fylkesmannen er delegert myndighet etter nml kap. IX § 69-73, om:

Retting og avbøtende tiltak

Uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet.

Direkte gjennomføring og bruk av andres eiendom.

Tvangsmulkt.

Miljødirektoratet har myndighet til å gi pålegg om miljøerstatning

Strafferammen for overtredelser av nml, er bot eller fengsel inntil ett år eller tre år ved grove overtredelser.

Forvaltningsmyndigheter

Ansaret for Innstrandfjæra fuglefredningsområde involverer følgende myndigheter:

Klima- og miljødepartementet (KLD) er øverste myndighet for forvaltningen i Norge. Departementet har ansvaret for at den miljøpolitikken Stortinget har vedtatt blir gjennomført. KLD er overordnet myndighet for forvaltningen av områder vernet etter naturvernloven (nå naturmangfoldloven).

Miljødirektoratet er øverste fagmyndighet for naturvernområder i Norge og har hovedansvar for forvaltningen av områder vernet etter naturvernloven/naturmangfoldloven. Miljødirektoratet avgjør hvem som skal være forvaltningsmyndighet for det enkelte verneområde. Direktoratet er klageinstans for vedtak som forvaltningsmyndigheten i det enkelte verneområdet har gjort. Direktoratet skal også veilede forvaltningsmyndigheten i praktiseringen av verneforskriftene.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er forvaltningsmyndighet for Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Fylkesmannen har ansvaret for at nødvendige tiltak blir igangsatt. Videre skal Fylkesmannen behandle og avgjøre alle søknader. Klage på vedtak skal gå via Fylkesmannen og sluttbehandles av Miljødirektoratet.

Ørland kommune er myndighet på flere av de øvrige lovverkene som kan få betydning i Innstrandfjæra fuglefredningsområde, eksempelvis plan- og bygningsloven, forurensningsloven, og forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav.

7 Kilder

Klimatiske data er hentet fra nettsiden www.senorge.no som er utviklet i samarbeid mellom NVE, Meteorologisk institutt og Statens kartverk

Bergan, P. I. & Krikström, J. 2005. *Kriterier for etablering av småskala vindkraftverk - Muligheter, konflikter og saksbehandling. Vindmøller i hverdagslandskapet. Ørland kommune og Bjugn kommune*. Sweco Grøner og Selberg Arkitektkontor. Rapport 1-2005.

Cyvin, J. 1987. *Utkast til skjøtselsplan for Grandefjæra våtmarksreservat*.

Direktoratet for naturforvaltning. 2001. *Områdevern og forvaltning*. DN-håndbok 17. Revidert 2007.

Direktoratet for naturforvaltning 2008. *Ramsar rapport*.

Direktoratet for naturforvaltning 2011. *Handlingsplan mot mink*.

Engan, G. & Bratli, H. 2002. *Biologisk mangfold i Ørland kommune*. NIJOS Rapport 2002:12.

Follestad, A. 1986. *Sjøfuglundersøkelser langs kysten av Sør- og Nord-Trøndelag og forandringer etter 10 år*. Det Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Museet.

Follestad, A. 1986. *Sjøfuglundersøkelser langs kysten av Sør- og Nord-Trøndelag og sørlige deler av Nordland 1983-86*. DN-viltrapport 41, 113s.

Follestad, A., Aarrestad, P.A., Myklebost, H. & Reitan, O. 2013. Naturtypekartlegging og forekomst av fugler i Brekstadfjæra, Innstrandfjæra og Neslandfjæra i Ørland og Bjugn kommuner. – NINA Rapport 1004. 71 s.

Fosen Herredsrett. 1988. *Hovedforhandling, skjønn, i forbindelse med fredning av Innstrandfjæra fuglefredningsområde*.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. *Truete vegetasjonstyper i Norge*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4. 231 s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1986. *Sjøfuglressursene i Sør-Trøndelag fylke*. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernavdelingen. Rapport 10-1986, 153 s.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1987. *Utkast til skjøtselsplaner for 8 vernede våtmarksområder i Sør-Trøndelag*. Rapport 8/87.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. *Utkast til skjøtselsplane for 8 vernede våtmarksområder i Sør-Trøndelag*. Rapport 1987- 8. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1992. *Status og framdriftsplan for verneområdene i Sør-Trøndelag fylke*. Internt skriv.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1994a. Utkast til forvaltningsplan for Innstrandfjæra fuglefredningsområde år 1995-2004. Miljøvernavdelinga.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 1994b. *Vern av biologisk mangfold. Tema: Våtmarksreservater og fuglefredningsområder i Sør-Trøndelag*. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 7-1994.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 2000. *Utkast til forvaltningsplan for Innstrandfjæra fuglefredningsområde 2000-2005*. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Upubl.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 2006. *Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag*. Rapport: Ørland kommune. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, avdeling for landbruk og bygdeutvikling.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2007. *Ornitologiske undersøkelser i Grandefjæra, Hovsfjæra og Innstrandfjæra i 2001-2002*. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Rapport 2-2007.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag 2009. *Befaring Hovsfjæra og Innstrandfjæra fuglefredningsområder 08.07.2009*. Notat. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, miljøvernavdelinga.

Gangås, G. 2000. *Viltet i Ørland kommune*. Revidert utgave. Ørland kommune.

Haugen, M. 2008. Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Nettside. Ørland kommune. tirsdag 10. februar 2004, sist endret: søndag 16. mars 2008

<http://www.orland.kommune.no/sitepageview.aspx?sitePageID=2026>

- Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.) 2010. *Norsk rødlistefor arter 2010*. Artsdatabanken, Norge.
- Kristiansen, J.N. 1988. *Havstrand i Trøndelag. Flora, vegetasjon og verneverdier*. Økoforsk Rapp. 1988, 7A:1-186
- Kristiansen, J.N. 1988. *Havstrand i Trøndelag. Lokalitetsbeskrivelser og verneforslag*. Økoforsk Rapp. 1988, 7B: 1-139
- Larsen, B. H. 2007. *Information Sheet on Ramsar Wetlands (RIS) – 2006-2008 version*. Ørland Wetland System; Innstrandfjæra Bird Protection Area. Miljøfaglig Utredning AS, Raufoss.
- Larsen, B. H. 2009. *Naturtypekartlegging i Hovsfjæra og Innstrandfjæra fuglefredningsområder i Ørland kommune*. Miljøfaglig Utredning rapport 2009:61. 27 s.
- Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken. Trondheim.
- Wolff, F. Chr. 1979. *Beskrivelse til de berggrunnsgeologiske kart Trondheim og Østersund 1:250 000*. Zoologiske serie 1979 – 1: 1-93.
- Ørland kommune. 1998. *Avslutningsplan for Kråka avfalls plass*.

8 Vedlegg

Vedlegg 1 Verneforskriften for Innstrandfjæra fuglefredningsområde

Vedlegg 2 Spesielle skjønnsforutsetninger/avtaler for Innstrandfjæra fuglefredningsområde

Vedlegg 3 Naturtyper og artsmangfold

Vedlegg 4 Bevaringsmål med tilstandsvariabler og overvåkningsmetodikk

Vedlegg 5 Samlet tiltaksbeskrivelse med kostnadsoverslag og fremdriftsplan

Vedlegg 6 Begrepsforklaring

Vedlegg 1 Verneforskrift

Forskrift om fredning for Innstrandfjæra fuglefredningsområde, Ørland kommune, Sør-Trøndelag.

Fastsatt ved kgl.res. av 23. desember 1983. Fremmet av Miljøverndepartementet.

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, § 14, 2. ledd og § 9, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23, er fuglelivet og fuglenes livsmiljø mellom Utstrand og Ørsleie i Ørland kommune, Sør-Trøndelag fylke, fredet ved kgl.res. av 23. desember 1983 under betegnelsen «Innstrandfjæra fuglefredningsområde».

II

Det fredete området berører følgende gnr/bnr: 75/1; 75/2; 75/5; 75/6; 75/7; 75/10; 75/36; 76/6; 76/7; 76/8; 11; 76/22; 76/24; 76/27; 76/35; 76/42.

Fuglefredningsområdet dekker et areal på ca 1,1 km², hvorav ca 0,1 km² er landareal.

Grensene for fuglefredningsområdet framgår av grensebeskrivelse og kart i målestokk 1:5.000, datert Miljøverndepartementet desember 1983. Kartet og fredningsbestemmelsene oppbevares i Ørland kommune, hos fylkesmannen i Sør-Trøndelag og i Miljøverndepartementet.

De nøyaktige grensene for fuglefredningsområdet skal avmerkes i marka, og knekkpunktene bør koordinatfestes.

III

Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til rastende vadefugl.

IV

For fuglefredningsområdet gjelder følgende bestemmelser (jfr. pkt. V og VI):

1. Fugler, herunder deres reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse (jf. viltlovens § 3). Jakt, fangst, bruk av skytevåpen, samt slipp av hund er forbudt i fuglefredningsområdet. Utsetting av vilt er ikke tillatt. For øvrig gjelder viltlovens bestemmelser og forskrifter.
2. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte produksjonsforhold eller forringe fuglenes livsmiljø, som f.eks. drenering og annen form for tørrlegging, uttak eller oppfylling av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Oppstillingen er ikke uttømmende.

V

Bestemmelsene i punkt IV er ikke til hinder for

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-,

oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsøyemed.

2. Grunneierens og bruksberettigedes næringsvirksomhet, herunder bruk av eksisterende båttrett og beiterett.
3. Tang- og tareskjæring og sand- og grustaking i nåværende omfang, dog skal de som ferdes i området utvise spesiell aktsomhet overfor rastende og beitende fugl.
4. Fellefangst av mink i samsvar med viltlovens bestemmelser og forskrifter.

VI

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

1. Felling av vilt som forårsaker vesentlig skade, i samsvar med viltlovens bestemmelser og forskrifter.
2. Rydding av vegetasjon m.m. i henhold til godkjent skjøtselsplan, eller når formålet med fredningen krever det.
3. Etablering av nye grøfteavløp for drenering av tilgrensende arealer.
4. Utføring av kommunal kloakk til dypt vann, i samsvar med forurensningslovens bestemmelser og forskrifter.

VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak i samsvar med fredningsformålet. Det kan utarbeides skjøtselsplan, som skal inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskaplige undersøkelser, arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller, dersom det ikke strir mot formålet med fredningen.

IX

Forvaltningen av fredningsbestemmelsene tillegges fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

X

Den myndighet Kongen har etter § 10 til å fastsette nærmere bestemmelser om områdene og deres skjøtsel, etter § 21 til merking av fredninger m.v., etter § 22 om regulering av ferdsel og etter § 23 om å gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene, overføres for disse områder til Miljøverndepartementet.

XI

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Vedlegg 2 Spesielle skjønnsforutsetninger/avtaler for Innstrandfjæra fuglefredningsområde

SPESIELLE SKJØNNSFORUTSETNINGER/AVTALER:

Skjønn av 13.06.1988 for Fosen herredsrett:

- a) Egg- og dunsanking og jakt er ikke tillatt, verken for eget bruk, salg eller bortleie, selv om slik virksomhet skulle bli ansett som næringsvirksomhet.
- b) Tipping av stein fra åkrene er i utgangspunktet ikke tillatt, men hver grunneier kan påregne å få utpekt minst en plass på sin eiendom for tipping. Stein som tippes må utplaneres.
- c) Det er tillatt å bruke naturgjødsel og kunstgjødsel i næringssammenheng.
- d) Motorisert ferdsel i næringssammenheng er tillatt.
- e) Vedlikehold av eksisterende gjerder og grøfteavløp samt etablering av nye utmarksgjerder kan regnes som tillatt, derimot ikke etablering av nye grøfteavløp.
- f) Tradisjonell virksomhet med laksesteng, herunder bortleie, kan fortsette.
- g) Bygging er ikke tillatt.

I sammenheng med gjennomføring av et eventuelt inndemningsprosjekt øst for Langøra, utenfor verneområdet, gis adgang til å forsterke Langøra i tilstrekkelig grad langs den østlige side i samsvar med skisse fra Harald Rian datert 14.06.1988.

Vedlegg 3 Naturtyper og arts mangfold

Fauna

Tabell 1 Tabellen viser rødlistede arter og deres funnområder.

Art [norsk/vitensk. navn]	Status*	Antall [anslag normalfunn hekkinger (h)/ trekkende (t))/etc.]	Stedfesting	Kommentar [tidspunkt på året etc.]
Snadderand	NT	0-1 (t)		Sparsomt forekommende
Stjertand	NT	0-1 (t)		Sparsomt forekommende
Skjeand	VU	0-1 (t)		Sparsomt forekommende
Bergand	VU	0-2 (t)		Sparsomt forekommende
Sjørørre	NT	0-3		Uregelmessig forekommende i vinterhalvåret
Vipe	NT	0-87 (t)/(h)		Vanlig forekommende i sommerhalvåret
Brushane	VU	0-45 (t)		Vanlig forekommende
Storspove	NT	0-18 (t)/(h)		Vanlig forekommende
Hettemåke	NT	0-29 (h)/(t)		Vanlig forekommende i sommerhalvåret
Krykkje	EN	0-9		Vanlig i vinterhalvåret
Makrellterne	VU	0-3		Fåtallig i sommerhalvåret
Lomvi	CR	0-14		Opptrer uregelmessig og fåtallig til alle årstider
Teist	VU	0-33		Vanlig i vinterhalvåret
Lunde	VU	0-5		Fåtallig i vinterhalvåret
Sanglerke	VU	0-7 (h)/(t)		Vanlig forekommende i sommerhalvåret
Stær	NT	0-300 (t)		Vanlig forekommende til alle årstider. Tallrik.
Bergirisk	NT	0-70 (t)		Vanlig i sommerhalvåret
Steinkobbe	VU	0-14		Vanlig i vinterhalvåret
Oter	VU	0-1		Opptrer regelmessig til alle årstider, sannsynlig ynglende

*rødlistestatus pr 2014

- Regionalt utdød (RE)
- Kritisk truet (CR)
- Sterkt truet (EN)
- Sårbar (VU)
- Nær truet (NT)
- Datamangel (DD)

Flora

Tabell 2 Tabellen viser rødlistede arter og deres funnområder.

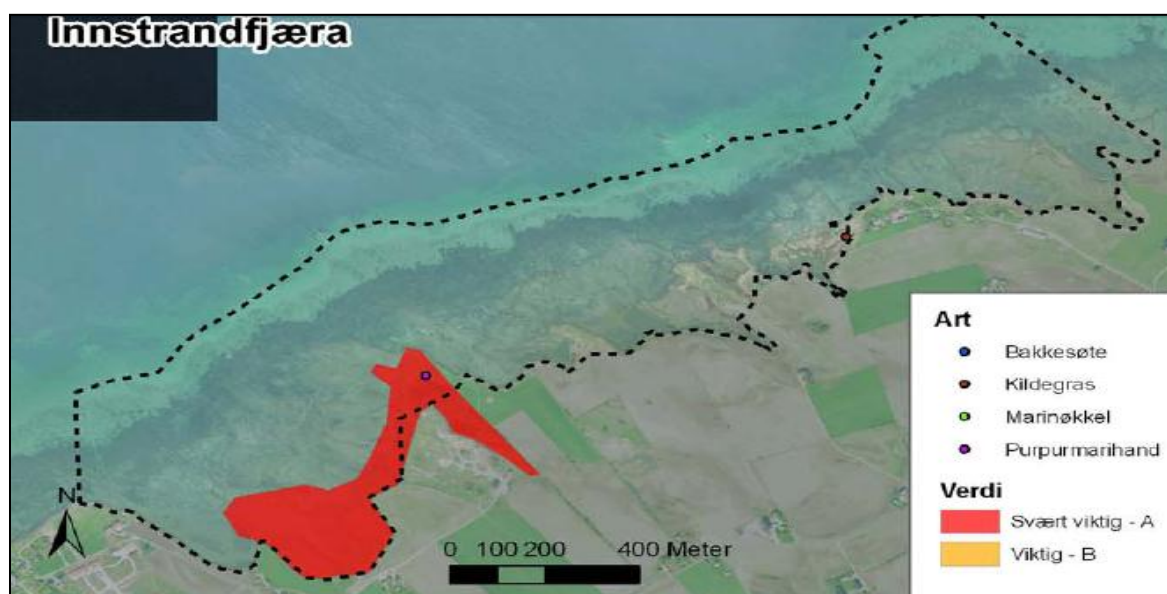
Art [norsk/vitensk. navn]	Status*	Bestands- vurdering	Stedfesting	Kommentar
Kjeldegras	NT	Liten	VV00001493	Sist funnet i 2006, ikke gjenfunnet i 2009.
Purpurmarihand	EN	Liten	VV00001493	Oppdaget først i 2007
Lansemose	VU	Vanlig	VV00001493	

*rødlistestatus pr. 2014

Naturtyper

Tabell 3 Tabellen viser rødlistede naturtyper i Innstrandfjæra (jfr figur 1)

Naturtype	Status	Areal	Stedfesting	Kommentar
Strandeng	NT	Ikke registrert.	VV00001493	Verdi som Svært viktig (A). 80% av lokaliteten ligger innenfor vernegrensen.

Figur 1: På Utstrandfjæra er det registrert en strandeng/strandsump vurdert som en svært viktig naturtype (A) (rødt) (Larsen 2009).

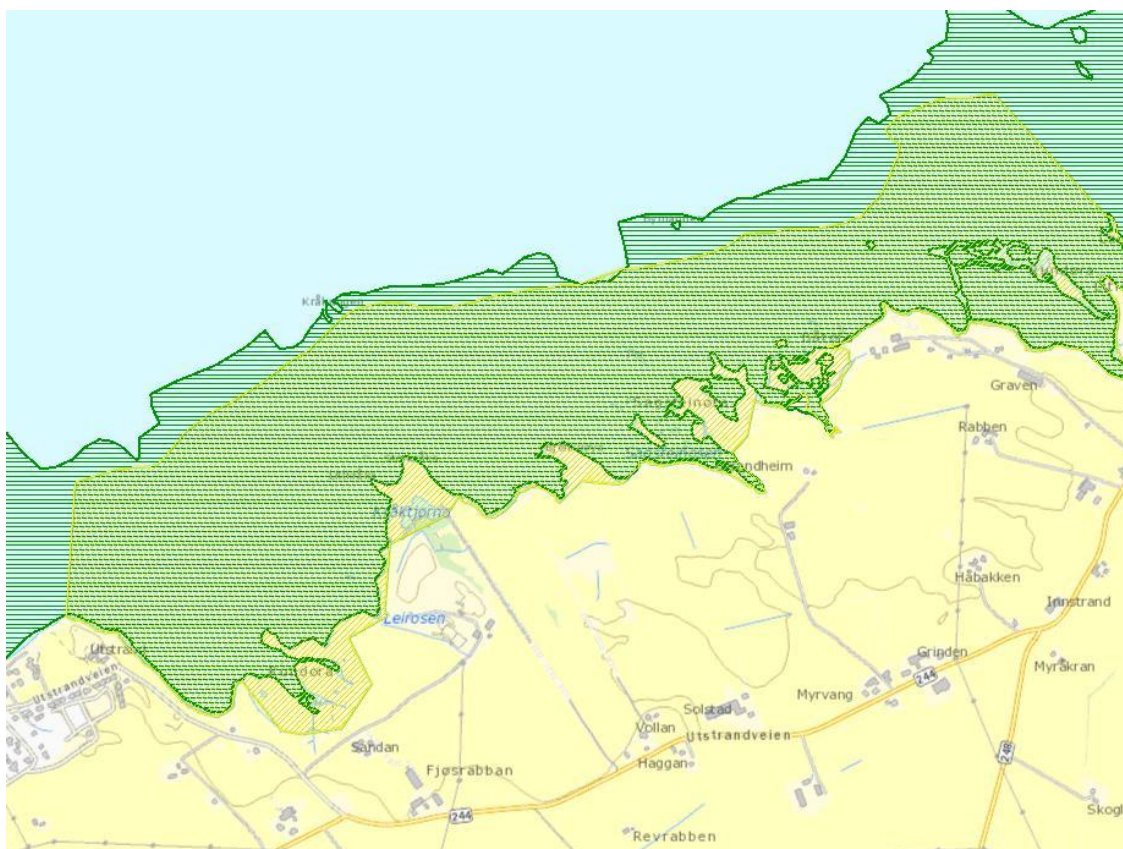
Andre viktige naturtyper i Innstrandfjæra

Tabell 4 Tabellen viser andre viktige naturtyper i Innstrandfjæra (jfr figur 2 og 3)

Naturtype	Verdi	Areal	Stedfesting	Kommentar
Tindvedkratt		Ikke registrert.	VV00001493	
Bløtbunnsområder	A	2293 daa	BN00052716	

Figur 2 Tindvedkratt ved Kråktjønnå i Innstrandfjæra fuglefredningsområde (Miljødirektoratet Naturbase).

Figur 3: Svært viktige bløtbunnsområder (grønt område) i og ved Innstrandfjæra fuglefredningsområde (merket gult).

Vedlegg 4 Bevaringsmål med tilstandsvariabler og overvåkningsmetodikk

Bevaringsmål med tilstandsvariabler og overvåkningsmetodikk for Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Begrepsforklaringer ligger i vedlegg 6

Tabell 5. Tabellen viser forvaltningsutfordringer i Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

Forvaltningsutfordring	Relevans	Aktuelle tilstandsvariabler*
Kulturbetinget natur		BF, GG
Fremmede arter, problemarter		FA, PRPA
Forsøpling, drenering, inngrep, slitasje	x	PRFO, PRFI, SE
Reduksjon av viktige arter	X	PRRA, sjøfugl
Artskartlegging- videreføring	X	PRRA, sjøfugl
Artskartlegging– nykartlegging	X	PRRA, sjøfugl
Tilrettelegging, info, grensemerker	x	-

* forkortelser jfr. håndbok Miljødirektoratet og/eller NiN.

1. Gjengroingstilstand (GG)

[Tabellen under viser bevaringsmål, tilstandsklasser og overvåkningsmetode for Gjengroingstilstand (GG). Overvåkning ved strukturert befarings vil være mest aktuelt.]

Tilstandsvariabelen for Gjengroingstilstand (GG) klassifiseres i følgende trinn:

1. I bruk –Artsmangfold typisk for beite-/slåttemark uten andel av gjengroingsarter, vegetasjon er høstet (nedbeitet/slått), krattandel < 5%.
2. Brakkleggingsfasen – Artsmangfold typisk for beite-/slåttemark, men med indikasjon på økning i andel gjengroingsarter, død gress, krattandel 12,5-5%.
3. Tidlig gjenvekstsukkesjonsfase – Andel av gjengroingsarter har økt opp mot 25% og forekomst av typiske beitemarks-/slåttemarksarter er redusert ift. referansetilstand. Vegetasjonshøyden opp til 25% høyere enn referanseverdi. Krattandel 12,5-50%.
4. Sein gjenvekstsukkesjonsfase – Andel av gjengroingsarter har økt > 25% og forekomst av typiske beitemarks-/slåttemarksarter er sterkt redusert ift. referansetilstand. Vegetasjonshøyde opp til 25% høyere enn referanseverdi. Krattandel >50%.
5. Ettersukkesjonstilstand – Artssammensetningen kan ikke skilles fra sammenliknbare natursystemer på naturmark.

Tabell 6: Bevaringsmål er satt for tilstandsvariabel Gjengroingstilstand, som er en forvaltningsutfordring i Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

Bevaringsmål	Tilstandsvariabel	Overvåking		God tilstand		Middels tilstand		Dårlig tilstand		Målenhet_intervall
		Start	Fre-kvens	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	
Strandeng/ strandsump (figur 1) VV000014 93 er i bruk og i god tilstand	GG Gjengroing tilstand	2014	0/2/4/6 /8	1	≤x	2≤3	x≤x	≥4	≥x	X =Antall segment (pr x m) med forekomst av gjengroingsart(er) registrert ved strukturert befarings etter fast transekt) X settes i samråd med oppsynet eller den som skal utføre analysen.

Overvåkning

Overvåkningsmetoden som kan benyttes er strukturert befarings.

2. Eutrofieringstilstand (EU)

[Tabellen under viser bevaringsmål, tilstandsklasser og overvåkningsmetode for Eutrofieringstilstand (EU). Ruteanalyse. Mest aktuell som nasjonal overvåkning].

[For Eutrofieringstilstand er tilstandstrinnene fra 1-6. Trinn 1 og 2 tilsvarer Svært god, trinn 3 God, trinn 4 Moderat, trinn 5 Dårlig og trinn 6 Svært dårlig.]

Tilstandsvariabelen for Eutrofieringstilstand (EU) klassifiseres i følgende trinn:

1. Svært god – ubetydelig eutrofieringseffekt (artssammensetningen mangler indikatorer på eutrofiering)
2. Svært god – meget svak eutrofieringseffekt (artssammensetningen inneholder noen eutrofieringsbegunstigete arter, sannsynligvis på grunn av eutrofiering av miljøet).
3. God – svak eutrofieringseffekt (artssammensetningen gir entydige indikasjoner på eutrofiering; arter som ikke begunstiges av eutrofiering dominerer sterkt over eutrofieringsbegunstigete arter)
4. Moderat – moderat eutrofieringseffekt (artssammensetningen gir entydige indikasjoner på eutrofiering, men arter som ikke begunstiges av eutrofiering dominerer over eutrofieringsbegunstigete arter)
5. Dårlig – sterk eutrofieringseffekt (artssammensetningen er sterkt preget av eutrofiering; eutrofieringsbegunstigete arter er viktigere enn arter som ikke begunstiges av eutrofiering)
6. Svært dårlig – svært sterk eutrofieringseffekt (organismer mangler eller artssammensetningen består utelukkende av eutrofieringsbegunstigete arter)

Tabell 7: Bevaringsmål er satt for tilstandsvariabel Eutrofieringstilstand, som er en forvaltningsutfordring i Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

Bevaringsmål	Tilstandsvariabel	Overvåking		God tilstand		Middels tilstand		Dårlig tilstand		Målenhet_intervall
		Start	Frekvens	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	
Innen overvåkningsobjekt VV000014 93 registreres få indikatorer for EU Eutrofieringstilstand	EU Eutrofieringstilstand	2014	4/9	≤2	<x	3≤4	x<x	≥5	≥x	X =Antall. Eutrofieringsindikatorer. Gjennomsnitt ved ruteanalyse (x settes i samråd med oppsynet eller den som skal utføre analysen)

Overvåking

Ruteanalyse. Mest aktuelt som nasjonal overvåking.

Vedlegg 5 Samlet tiltaksbeskrivelse med kostnadsoverslag og fremdriftsplan

Tabell 8 Samlet tiltaksbeskrivelse med anslag av kostnader, akseptert tidsfrist og antatt finansieringskilde.

Bev. Mål	Når	Tiltak	Ansvarlig	Kostnad (inkl mva)	Finansiering
GG VV00001493	2015	Mekanisk tiltak i Kråktjønna mot gjengroing	SNO		Bestillingsdialog
PRRA VV00001493	Årlig	Overvåkning av fuglebestand i Ramsarområdene i Ørland kommune i forbindelse med ny kampflybase	FM/SNO		Bestillingsdialog/Forsvarsbygg
PRRA VV00001493	Etter behov	Oppdatering av informasjon om verneområdet	FM/SNO		Bestillingsdialog
EU VV00001493	Årlig	Overvåke eutrofieringstilstanden i verneområdet	SNO		Bestillingsdialog
PRFO VV00001493	Årlig	Rydding av søppel	SNO		Bestillingsdialog

Vedlegg 6 Begrepsforklaring

Bevaringsmål og bevaringsmålobjekt

Et bevaringsmål er en kort beskrivelse av en ønsket tilstand for en naturtype (evt. annet kartobjekt). Kartobjektet som det da er knyttet bevaringsmål til kalles **bevaringsmålobjekt**. Ofte er slike objekt allerede etablert, f.eks. i NiN-databasen/Naturbasen.

Tilstandsvariabler

Man bruker en eller flere **tilstandsvariabler** (eks. Fremmedartsinnslag (FA)) for å måle **tilstanden** til bevaringsmålobjektet. De fleste tilstandsvariablene er definerte i Artsdatabankens Naturtypebase (variasjon-tilstandsøkokliner). Miljødirektoratet har utarbeidet en håndbok («Hakkespettboka») som viser hvordan utvalgte tilstandsvariabler bør brukes av forvaltningen.

Tilstandsklasser

Samtidig med at forvaltningsmyndigheten fastsetter bevaringsmål, skal de også gi konkrete grenseverdier for tre **tilstandsklasser**; *god tilstand*, *middels tilstand* eller *dårlig tilstand*. Lokal overvåking av en tilstandsvariabel, vil resultere i et tall eller ja/nei. Dette resultatet plasserer variabelen i en av de tre tilstandsklassene. Det er forvaltningsmyndigheten som fastsetter grenseverdiene for disse tilstandsklassene. Det kan være aktuelt å justere grenseverdiene når man får tilgang til konkrete overvåkingsdata.

Målt tilstand for den aktuelle tilstandsvariabelen kan "oversettes" til et NiN-trinn (eller egendefinert trinn). «Hakkespettboka» har forslag på hvordan målt tilstand kan koples til et NiN-trinn.

NiN trinndeling

I NiN-kartlagte områder er det ofte registrert tilstandsvariabler med et tilhørende **NiN-trinn** (eks. FA-Fremmedartsinnslag = 2). Overvåkingsdata kan brukes for å angi NiN-trinn for en tilstandsvariabel. Dersom overvåkingsdata viser endringer i fremmedartsinnslaget, kan det derfor være aktuelt å revidere NiN-trinnet som er gitt i kartleggingsdataene. Hvis forvaltningsmyndigheten ønsker å overvåke en tilstandsvariabel som ikke er plassert på et NiN-trinn, må man selv fastsette trinnet. Hjelp til dette finnes i «Hakkespettboka» eller Artsdatabankens naturtypebase.

Overvåkingsmetode

Overvåking av tilstand skjer etter en **overvåkingsmetode**. Metoden har alltid geografiske egenskaper (f.eks. bevaringslinje, transekt, overvåkingsrute), og skal kunne vises på kart. Dette kartobjektet beskriver metoden, og det skal etter hvert utvikles en metodedatabase der metoden kan lagres (se *dataadministrasjon*). Overvåkingsmetoden skal også inkludere en beskrivelse av hvordan data skal innhentes. Beskrivelsen kan bestå av tekst og illustrasjonsfoto. Det er avgjørende at metoden er godt dokumentert og kan gjentas. Overvåkingen skal alltid resultere i et tall, eller ja/nei.

Slå opp i «Hakkespettboka» og velg overvåkingsmetode for tilstandsvariabelen (i nesten alle tilfeller anbefales en enkel form for strukturert bevaring).

Tiltak

Dersom bevaringsmålets tilstand utløser tiltak, kan det være behov for å definere hvilket område tiltaket skal gjøres i. Dette gjøres evt. i SNOs Verneområdelogg.

Miljøvernnavd. i Sør-Trøndelag -

Rapporter utgitt

1984	Rapport 1/84 Beiteskader forårsaket av kortnebbgås, Byneset	UTGÅTT
1984	Rapport VAR/ 1/84 Vassdragsovervåkning 82/83	
1984	Rapport VAR 2/84 Forurensning av vassdrag fra siloer	
1984	Rapport 2/84 Fiskeproduksjon og forurensning i Nedre Gaula	
1984	Rapport 3/84 Undersøkelser av resipienter i Orkdal kommune	UTGÅTT
1984	Rapport 6/84 Skjøtselsplan for Gaulosen	
1985	Rapport 1/85 Femundsmarka	UTGÅTT
1985	Rapport 2/85 Sylane	
1985	Rapport 3/85 Naturvernområder i Sør-Trøndelag	FÅ EKS.
1985	Rapport 4/85 Roltdalen	
1985	Rapport 6/85 Verneplan for barskog i S-T - Hvorfor?	
1985	Rapport 7/85 Skjøtselsplan - Sølendet	
1985	Rapport 8/85 Årsrapport NF	FÅ EKS.
1985	Rapport 9/85 Elgens vinterbeiter	UTGÅTT
1986	Rapport 1/86 Fiskeprod. i Øvre Gaula	FÅ EKS.
1986	Rapport 2/86 Vigda i Skaun	UTGÅTT
1986	Rapport 4/86 Prøvefiske i Rien i -85	
1986	Rapport 5/86 Årsrapport -85 MVA i S-T	
1986	Rapport 6/86 Orientering om forurensnings-loven	

1986	Rapport 7/86 Landbrukskontrollen 1985 og 1986	
1986	Rapport 8/86 Tilstand i kommunale renseanlegg	
1986	Rapport 9/86 Kommunale renseanlegg i S-T	FÅ EKS.
1986	Rapport 10/86 Sjøfuglres. i S-T	UTGÅTT
1986	Rapport 11/86 Rien - Hyllingen	
1986	Rapport 12/86 Skjøtselsplan for friluftsomr. Røstøya, Marøya og Magerøya i Hemne kommune og Jamtøya i Snillfjord kommune	UTGÅTT
1987	Rapport 1/87 Atlasprosjektet i Sør-Trøndelag.	
1987	Rapport 2/87 Aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon i Sør-Trøndelag fylke. Forprosjekt.	UTGÅTT
1987	Rapport 3/87 Åpning av jakt på kanadagås i Trøndelag 1986.	UTGÅTT
1987	Rapport 4/87 Vannbruksplanlegging i Gaula. Referat fra Gaulaseminar 2.4.87.	UTGÅTT
1987	Rapport 5/87 Landbrukskontrollen 1987.	FÅ EKS.
1987	Rapport 6/87 Fosser i Sør-Trøndelag. Status og prosjekt- plan medio september 1987.	UTGÅTT
1987	Rapport 7/87 Årsrapport 1986 og arbeidsprogram 1987.	UTGÅTT
1987	Rapport 8/87 Utkast til skjøtselsplaner for 8 vernede våtmarksområder i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT
1987	Rapport 9/87 Gaula. Tiltaksorientert overvåking - Forurensningstilførsler.	UTGÅTT
1987	Rapport 10/87 Registrering av fosser og stryk. Forprosjekt.	
1988	Rapport 1/88 Sikkerhet og beredskap i vannforsyningen. Sammendrag av foredrag ved seminar 21.-22. september 1987.	UTGÅTT
1988	Rapport 2/88 Beredskapsplan for vannforsyning. Veileder	

utarbeidet av en styringsgruppe for prosjektet
ledet av vassdragsforvalter Jan Habberstad.

1988	Rapport 3/88	FÅ EKS.
	Sortering av aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon.	
1988	Rapport 4/88	UTGÅTT
	Årsrapport 1987 og arbeidsprogram 1988.	
1988	Rapport 5/88	FÅ EKS.
	Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Grytelva.	
1988	Rapport 6/88	UTGÅTT
	Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Grytdalselva	
1988	Rapport 7/88	
	Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Oldenvassdraget.	
1988	Rapport 8/88	
	Verneplan IV for vassdrag. Gjennomgang av verdier - Norddalselva.	
1988	Rapport 9/88	UTGÅTT
	Gaula, Byneset, Øysand - Brekka.
Tiltaksorientert overvåking - forurensnings-tilførsler. Utvidelse av rapport 9/1987.	
1988	Rapport 10/88	UTGÅTT
	Forurensende og skjemmende avfallstømming i Sør-Trøndelag.	
1988	Rapport 11/88	
	Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1987.	
1988	Rapport 12/88	FÅ EKS.
	Aktuelle vassdrag for settefiskproduksjon i Sør-Trøndelag.	
1989	Rapport 1/89	
	Landbrukskontrollen 1988	
1989	Rapport 2/89	UTGÅTT
	Naturvernområder i Sør-Trøndelag fylke. Statusrapport pr. 1.1.1989.	
1989	Rapport 3/89	
	Modell for utmarksutnytting - Meraker Brug	
1989	Rapport 4/89	
	Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1988.	
1989	Rapport 5/89	UTGÅTT
	Status for den lokale viltforvaltning i Sør-Trøndelag	
1989	Rapport 6/89	
	Bruk av stålhagl i Sør-Trøndelag 1989	

1989	Rapport 7/89 Landbrukskontrollen 1989	UTGÅTT	
1990	Rapport 1/90 Årsrapport VAR-seksjonen 1989	UTGÅTT	
1990	Rapport 2/90 Mindre lakse- og sjøørretvassdrag i Sør-Trøndelag.	UTGÅTT	
1990	Rapport 3/90 Miljøhensyn i jordbruksområdene	UTGÅTT	
1990	Rapport 4/90 Hyttenes vannforsyning	FÅ EKS.	
1990	Rapport 5/90 Registreringer av bjørn, jerv og ulv i Sør-Trøndelag i 1989	UTGÅTT	
1990	Rapport 6/90 En ornitologisk konsekvensanalyse av Rusasetvatnet i Ørland kommune, Sør-Trøndelag, etter nedtappingen		
1990	Rapport 7/90 Jerveforvaltningen i Dovre/Rondane-regionen		
1990	Rapport 8/90 De frivillige organisasjoner - Et potensiale i den lokale viltforvaltning?		
1990	Rapport 9/90 Arealavrenning fra jordbruksareal	FÅ EKS.	
1990	Rapport 10/90 Elgmerkingsprosjektet i Selbu og Tydal	FÅ EKS.	
1990	Rapport 11/90 En analyse av det elvenære landskapet langs Orkla		
1991	Rapport 1/91 Dovre/rondane jervregion. Årsrapport frå eit forvaltningssamarbeid mellom fylkesmennene i Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland.	UTGÅTT	
1991	Rapport 2/91 Bjørn, jerv, ulv og gaupe i Sør-Trøndelag 1990	UTGÅTT	
1991	Rapport 3/91	UTGÅTT	Årsrapport fra landbrukskontrollen 1990.
1991	Rapport 4/91 Strategisk plan 1991 - 1995 Virksomhetsplan 1991	UTGÅTT	
1991	Rapport 5/91 Overvåkning av 6 innsjøer/vassdrag i Sør-Trøndelag		
1991	Rapport 6/91 Spesialavfall i Sør-Trøndelag		
1991	Rapport 7/91 Store rovdyr i Sør-Trøndelag og jerven i Dovre/Rondane, 1991. Bestander, konflikter og tiltak.		

1992	Rapport 1/92	UTGÅTT
	Natur- og friluftsverdier i Hofstadelvas nedbørfelt.	
1992	Rapport 2/92	
	Overvåkning av lakseparasitten Gyrodactylus salaris i Sør-Trøndelag.	
1992	Rapport 3/92	
	Utviklingen i elgstammen i Sør-Trøndelag	
1992	Rapport 4/92	
	Tilstand og status for vann og vassdrag i Sør-Trøndelag (Rådgivende Biologer)	
1992	Rapport 5/92	
	Utkast til verneplan for sjøfugl i Sør-Trøndelag fylke	
1992	Rapport 6/92	
	Vurdering av drikkevannskildene i Sør-Trøndelag	
1993	Rapport 1/93	
	Avfallsplan for Sør-Trøndelag	
1993	Rapport 2/93	
	Handlingsplan for oppgradering av avfalls- plasser i Sør-Trøndelag	
1993	Rapport 3/93	
	Villrein og inngrep i Knutshø villreinområde	
1993	Rapport 4/93	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene	
1994	Rapport 1/1994	
	Steinsdalselva. Natur-, kultur og friluftslivsverdier	
1994	Rapport 2/94	
	Forurensningsundersøkelser i 12 vassdrag i Sør-Trøndelag	
1994	Rapport 3/94	
	Hvem, hva, hvor i vassdragsforvaltningen	
1994	Rapport 4/94	
	Vern av biologisk mangfold Tema: Skogreservatene	
1994	Rapport 5/94	
	Fylkesplan for utslipp til gode sjøresipienter	
1994	Rapport 6/94	
	Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - S-T fylke	
1994	Rapport 7/94	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarkereservatene og fuglefredningsområdene	
1994	Rapport 8/94	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap III Sølendet, Røros kommune	

1994	Rapport 9/94	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap II	
1994	Rapport 10/94	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold Tema:Nasjonalparker, landskapsvernområder, plantefredningsområder og naturminner i S-T	
1994	Rapport 11/94	
	Referat fra seminar om miljøkriminalitet og miljøsamarbeid	
1994	Rapport 12/94	
	Vern av biologisk mangfold. Tema: Myrreservatene Oversikt over naturfaglig kunnskap I	
1995	Rapport 1/95	UTGÅTT
	Beitemarkssopp i seterlandskapet i Budalen, Midtre Gauldal, i 1994	
1995	Rapport 2/95	UTGÅTT
	Seterlandskapet i Budalen og Endalen, Midtre Gauldal, Midt-Norge. Kulturhistoriske og økologiske forhold i fjellets kulturlandskap	
1995	Rapport 3/95	UTGÅTT
	Elveoslandskap i Sør-Trøndelag fylke. En statusrapport	
1995	Rapport 4/95	UTGÅTT
	Vern av biologisk mangfold Tema: Våtmarksreservatene I Verneområdene i Gaulosen - oversikt over naturfaglig kunnskap	
1995	Rapport 5/95	
	Miljøvern i kommunene - delrapport Status og utfordringer	
1995	Rapport 6/95	
	Resultatkontroll i 16 sidevassdrag til Orkla og Gaula	
1995	Rapport 7/95	UTGÅTT
	Statusrapport om flora/vegetasjon og fauna i det foreslåtte verneområdet Forelhogna i Sør-Trøndelag	
1995	Rapport 8/95	FÅ EKS.
	Handlingsplan for friluftsliv i Sør-Trøndelag	
1996	Rapport 1/96	
	Miljøtilstanden i Sør-Trøndelag	
1996	Rapport 2/96	
	Forvaltningsplan for moskus på Dovre	
1996	Rapport 3/96	
	Statusrapport for dyrelivet i det foreslåtte verneområdet på Dovrefjell i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag	
1996	Rapport 4/96	
	Trua arter i Sør-Trøndelag	
1996	Rapport 5/96	
	Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag. Sluttrapport for Sør-Trøndelag.	
1996	Rapport 6/96	

Undersøkelser av beitemarkssopp, flora og vegetasjon i seterlandskapet i Dindalen, Unndalen, Vinstradalen og Åmotsdalen i Oppdal, Sør-Trøndelag i 1996

- 1997 Rapport 1/97
Slamplan for Sør-Trøndelag
- 1997 Rapport 2/97
Forvaltning og utnyttelse av tangforekomstene i
Grandefjæra naturreservat, Ørland kommune
- 1997 Rapport 3/97
Statusrapport for kvartærgeologi, flora/vegetasjon og
fauna i Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og i det
foreslåtte verneområdet i Roltdalen.
- 1997 Rapport 4/97
Forvaltningsplan for Hosensand landskapsvern- og plantefredningsområde, Leinslia naturreservat og
Rønningen naturreservat
- 1997 Rapport 5/97
Beredskap mot akutt forurensning -
implementering av MOB-modellen og utarbeidelse
av digitale miljøprioriteringskart
- 1998 Rapport 1/98
Vannkvalitet i 5 mindre elver og 5 innsjøer i
Sør-Trøndelag
- 1998 Rapport 2/98
Vern av biologisk mangfold. Tema: Våtmarksverne-
områdene II. Verneområdene i Froan - Oversikt over
naturfaglig kunnskap.
- 1998 Rapport 3/98
Reanalyse av vegetasjon i Gaulosen naturreservat,
Melhus kommune, 1998
- 1999 Rapport 1/99
Forvaltningsplaner for Apoteket naturreservat, Flå-Slipran naturreservat, Granøyen plantefredningsområde og Sjømyråsen
naturreservat
- 1999 Rapport 2/99
Forvaltningsplan for Garbergmyra naturreservat,
Meldal kommune
- 1999 Rapport 3/99
Overvåkingsplan for ferskvannsforekomster i
Sør-Trøndelag
- 1999 Rapport 4/99
Reindriftens brukerrapport om Roltdalen
- 2000 Rapport 1/2000
Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag
Del I Innlandsfisk
- 2000 Rapport 2/2000
Fuglelivet i seks våtmarksreservat i Sør-Trøndelag 1999
Gåstjønnan, Holtvatna og Hukkelvatna i Midtre Gauldal
Nordre Snøfjelltjønn i Oppdal
Slettestjønnna i Rennebu
Litjbumyran i Meldal

Rapport 1/2001

Laksefisket i og rundt Trondheimsfjorden 1966 – 1997
Statistikk over sjø- og elvefisket illustrert ved figurer.

2003 Rapport 1-2003

Ornitologiske registreringer i Ridalen, Røros kommune, våren og sommeren 2003.

2003 Rapport 2-2003

Naturfaglig statusrapport for Hyllingsdalen.
Flora, fauna, geologi og vassdragsnatur i det foreslåtte verneområdet i Hyllingsdalen.

2003 Rapport 3-2003

Naturfaglig statusrapport for Sylan.
Flora og vegetasjon, fauna, geologi og landskap i det foreslåtte verneområdet i Sylan, Tydal kommune.

2003 Rapport 4-2003

Ornitologiske registreringer i det foreslåtte verneområdet i Sylan, Tydal kommune.
Rapport fra kartleggingen sommeren 2003.

2004 Rapport 1-2004

Kultiveringsplan for vassdrag i Sør-Trøndelag.
Del II. Anadrome laksefisk

Rapport 2-2004

Ferskvannsfisk – problemarter i Sør-Trøndelag

Rapport 3 -2004

Evalueringsplan av Været landskapsvern- og
dyrelivsfredningsområde

2004 Rapport 4 – 2004

Faunistiske undersøkelser i Været landskapsvern-
og dyrelivsfredningsområde, Bjugn kommune

2005 Rapport 1-2005

Vern av Statskog SFs grunn. Områder i Sør-Trøndelag
fylke.

2005 Rapport 2-2005

Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde

2005 Rapport 3-2005

Forslag - Sylan landskapsvernområde med Sankkjølen
naturrestat

2005 Rapport 4-2005

Brukerrapport Skardsfjella – Hyllingsdalen, Røros og Tydal kommuner

2005 Rapport 5-2005

Fuglelivet i tre verneområder i Sør-Trøndelag 2000.
Bingsholmsråsa fuglefredningsområde i Åfjord, Grønningsbukta naturrestat og Strømmen
fuglefredningsområde i Rissa

2006 Rapport 1-2006

Forvaltningsplan for moskusstammen på Dovrefjell

2006 Rapport 2-2006

Forvaltningsplan for Gaulosen

2006 Rapport 3-2006

Forslag til Skardsfjella – Hyllingsdalen landskapsvernområde med Viglåa. Lithrien, Tjerråa og Dyptjønna
naturrestat, Røros og Tydal kommuner

2006	Rapport 4-2006 Fuglelivet i Havmyran naturreservat, sommeren 2002
2006	Rapport 5-2006 Forvaltningsplan for Nordelva naturreservat, Rissa og Bjugn kommuner
2007	Rapport 1-2007 Vern av Statskog SFs grunn II. Områder i Sør-Trøndelag fylke. Utkast til verneplan.
2007	Rapport 2-2007 Ornitologiske undersøkelser i Grandefjæra, Hovsfjæra og Innstrandfjæra i 2001 – 2002.
2008	Rapport 1-2008 Re-inventering av edelløvsjogsreservatene i Sør-Trøndelag i 2006
2008	Rapport 2-2008 Flora og vegetasjon i Granøyen plantefredningsområde etter 20 års vern – tilstand, trusler og forslag til forvaltningsmessige tiltak
2009	Rapport 1-2009 Verneområdene i Gaulosen. Forvaltningsplan 2009-2019. Trondheim og Melhus kommuner.
2009	Rapport 2-2009 Forvaltningsplan for Høydalmoan naturreservat i Åfjord kommune
2009	Rapport 3-2009 Kunnskapsstatus for storsalamander <i>Triturus cristatus</i> i Sør-Trøndelag 2008
2009	Rapport 4-2009 Forvaltningsplan for Leira og Lauglolia naturreservater 2010-2020
2010	Rapport 1-2010 Undersøkelser av flora og vegetasjon i Austråttlunden og Lundahaugen i Ørland kommune i 2009 som grunnlag for ny forvaltningsplan
2010	Rapport 2-2010 Forvaltningsplan for Bymarka naturreservat i Trondheim kommune 2010-2020
2011	Rapport 1-2011 Forvaltningsplan for Sølendet naturreservat i Røros kommune 2010-2020.
2014	Rapport 1-2013 Forvaltningsplan for Litlvatnet naturreservat i Agdenes kommune 2013-2023

ISBN 978-82-7540-201-9